

Logo Netsis ERP | NDI (Netsis Data Inspector)
Tanıtım Dokümanı



İçindekiler

1. Giriş	3
2. NDI Modülü	5
2.1. Dizayn Hazırlama	5
2.1.1. Dizayn Ortamı	6
2.1.1.1. Dizayn Ortamı Araç Çubukları	7
2.1.1.2. VCL (Visual Component Library – Görsel Bileşen Kütüphanesi)	8
2.1.1.2.1. Standart Bileşenler	8
2.1.1.2.2. İleri Bileşenler	9
2.1.1.2.3. Veritabanı Kontrol Bileşenler	11
2.1.1.2.4. Web Bileşenler	13
2.1.1.3. Object Inspector (Nesne Denetçisi)	14
2.1.1.4. Tasarım Ekranı Sağ Tık Menü Kullanımı	19
2.2. Rehber Tanımlama	22
2.3. Grup Kodu Tanımlama	25
2.4. Veritabanı Bağlantı Tanımlama	25
2.5. Şirket Tanımlama	27
2.6. Şirket Parametreleri	27
2.7. Ekran Hakları Tanımlama	28
2.8. XML Dışarı Aktar – İçeri Yükle	30
2.9. Kullanıcı Grup Kayıtları	31
3. NDI ile Netsis Paketleri Entegrasyonu	31
3.1. NDI ile Netsis Temelset Bağlantısı	32
3.1.1. NDI Bağlantı Tanımları	32
3.1.2. NDI Nesneleri	33
3.2. NDI ile Netsis Bordro Bağlantısı	36
3.2.1. NDI Bağlantı Tanımları	37
3.3. NDI Nesnelerinde İş Akış Desteği	38
3.4. NDI Rehberleri için Ek Rehber Tanımlamaları	39
4. Rapor Modülü	40
5. Log Modülü	41
6. Örnek NDI Ekranı	41

NDI (Netsis Data Inspector)

NDI (Netsis Data Inspector) paketi ile, Netsis'in standart ekranları dışında ihtiyaç duyulabilecek uygulamaların tasarlanarak kullanılması ve raporlanması sağlanmaktadır. NDI paketi; Netsis 3 Standart, Netsis 3 Enterprise, Netsis Wings ve Netsis Wings Enterprise ürünü ile kullanılabilir.

1. Giriş

Uygulamada kullanılacak ekran, rehber ve raporların tasarımları NDI ortamından yapılmakta, kullanımı ise ister NDI ortamından ister Netsis Temelset veya Netsis Bordro içerisindeki herhangi bir modülden yapılabilmektedir. NDI uygulaması çalıştırıldığında, bağlanılacak şirket, kullanıcı isim ve şifre bilgileri sorgulanacaktır. Eğer ilgili kullanıcı SSO'da bir domain kullanıcısına bağlanmış ise giriş ekranında diğer Netsis paketlerindeki olduğu gibi otomatik olarak getirilecektir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 1)

Ekran Görüntüsü 1

NDI kurulumu sırasında, NDI uygulamalarının tasarımı ile ilgili verilerin saklanacağı bir şirket varsayılan olarak açılacaktır. NDI uygulamasında farklı tasarım bilgilerini saklamak amacıyla birden fazla NDI şirketleri açılabilir.

NDI'da kullanılacak olan verilerin mutlaka NDI şirketinde bulunması zorunlu değildir, farklı bir veritabanına bağlanılarak veriler buradan da kullanılabilir.

NDI uygulamasını kullanacak olan kullanıcıları Merkezi Kimlik Yönetimi ekranında, yetkili uygulamalar bölümünden NDI satırında Yetki Ver butonu ile belirleyebiliriz. (Bkz. Ekran Görüntüsü 2)

Merkezi Kimlik Yönetimi - [Batikan] - [Kullanıcı İşlemleri]

İşlemler Pencereleler 22.10.2020 17:00:25

Kullanıcı Adı: personel1 Domain Kullanıcı Adı: [Seçili]

Ad Soyad: [Boş] E-Posta: [Boş]

Şifre: [Gizli] Şifre Onay: [Gizli]

SSO Admin mi?: Aktif mi?:

Kullanıcı Tipi: Standart&Web Kaydet Sil

Cep Telefonu: [Boş] Kullanıcı İşlemlerini Göster

Kullanıcı Adı	Domain Kullanıcı	Ad Soyad	Yetkili Uygulamalar
İçeren:	İçeren:	İçeren:	İçeren:
admin			TemelSet, Demirbas, Personel, NDI, NikOpenX, Ne...
batikan		Batikan Güçlü	NDI
netsis			TemelSet, NDI, NetOpenX
personel1			Uygulama Yetki Ver

Uygulama Yetki Ver

- TemelSet Yetki Ver
- Demirbas Yetki Ver
- Personel Yetki Ver
- Personel Extend Yetki Ver
- NDI Yetki Ver**
- TemelSet Extend Yetki Ver
- NikOpenX Yetki Ver

Ekran Görüntüsü 2

Kullanıcı bu şekilde yetkilendirildikten sonra Kullanıcı Hakları menüsü kullanılarak NDI'da ilgili kullanıcının hakkı olan ekranlar belirlenebilir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 3)

Merkezi Kimlik Yönetimi - [Batikan] - [Kullanıcı Hakları]

İşlemler Pencereleler 22.10.2020 17:02:57

Kullanıcı Hakları Grup Hakları

Sso Kullanıcıları: personel1- Kart Seri No: [Boş]

Uygulamalar: NDI E-Mail: [Boş]

Şirketler: NDI32 Sirket Admin mi?:

Grup Kodu: [Boş] Limitli İnternet Kullanıcısı mi?:

ModülNo	Modül	Sorgu	Kayıt	Düzeltilme	Silme	TarihKilitGu...	TarihKilitGun...	Muh.Doğrudan Akt...	Muh.Ters Kayıt
Ejiti:	İçeren:					Ejiti:	İçeren:	İçeren:	İçeren:
450	NDI Master	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
2	Tasarım	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
3	Rehber Tanımlama	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
4	Ekran Hakları	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
5	Veritabanı Bağlantı Ayarları	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
6	Grup Kodu Tanımlama	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
7	Şirket Tanımlama	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
8	Şirket Parametreleri	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
10	Tasarım Oku/Yaz	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
11	Rehber Oku/Yaz	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
12	Çoklu Ekran Tanımlama	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
13	Şirket Değiştirme	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
31	Arka Plan Resmini Düzenle	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan
451	Rapor	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	0	0	Varsayılan	Varsayılan

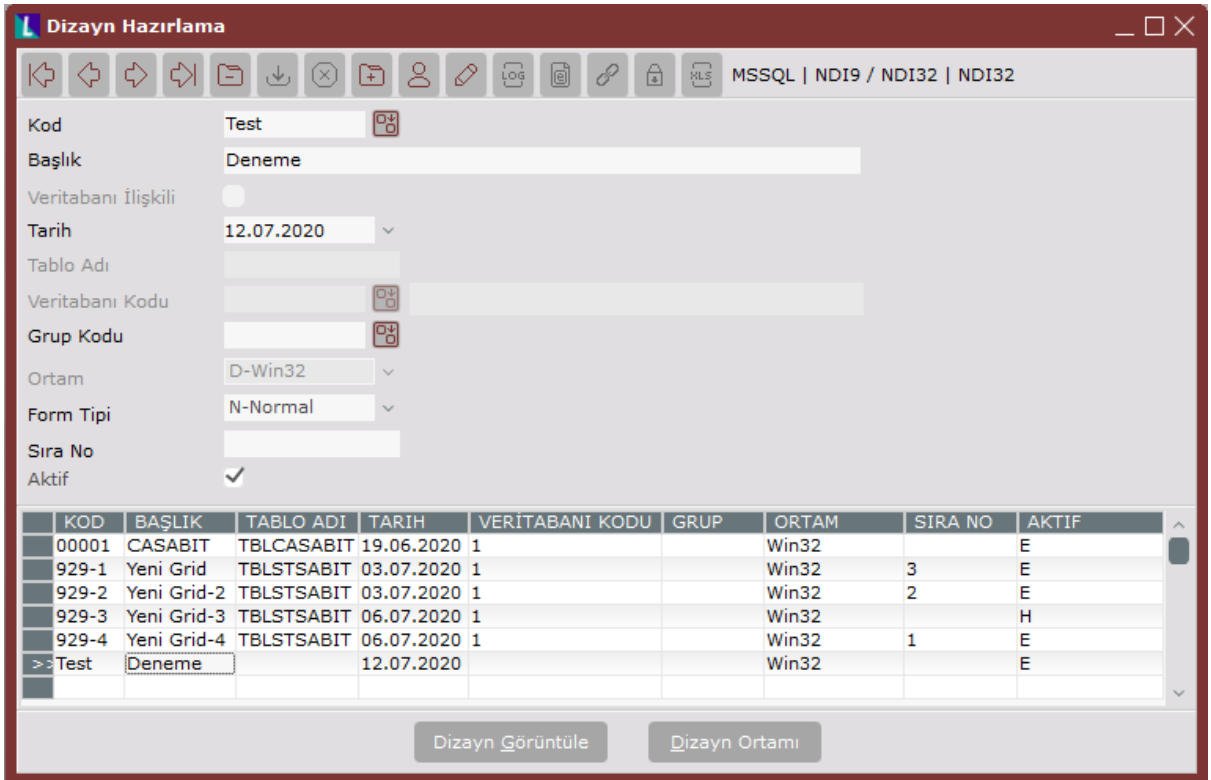
Ekran Görüntüsü 3

NDI aracılığıyla veri giriş ekranlarının tasarlanabilmesi için öncelikle çalışılacak tabloların veritabanı üzerinde yaratılmış olması gerekir. Tablolar kullanım amaçlarına göre istenilen bir veri tabanı içinde yaratılabilir; örneğin bu tablolar Temelset için açılan şirketlerin veritabanlarında olabileceği gibi, NDI için yaratılan veritabanında ya da tamamen farklı bir veritabanında bulunabilirler.

2. NDI Modülü

NDI uygulamasının ana ekranının menü çubuğundaki Genel seçeneği altında bulunan NDI seçeneği, NDI modülüne girişi sağlar.

2.1. Dizayn Hazırlama



KOD	BAŞLIK	TABLO ADI	TARİH	VERİTABANI KODU	GRUP	ORTAM	SIRA NO	AKTİF
00001	CASABIT	TBLCASABIT	19.06.2020	1		Win32		E
929-1	Yeni Grid	TBLSTSABIT	03.07.2020	1		Win32	3	E
929-2	Yeni Grid-2	TBLSTSABIT	03.07.2020	1		Win32	2	E
929-3	Yeni Grid-3	TBLSTSABIT	06.07.2020	1		Win32		H
929-4	Yeni Grid-4	TBLSTSABIT	06.07.2020	1		Win32	1	E
>>	Test	Deneme	12.07.2020			Win32		E

Ekran Görüntüsü 4

Dizayn Hazırlama seçeneği ile, NDI aracılığıyla hazırlanan tüm ekran dizaynlarının topluca izlenebileceği pencere açılacaktır. Burada dizaynların ana bilgilerini yönetebilir ve seçili dizaynla ilgili olarak dizayn ortamına geçebilirsiniz. Dizayn hazırlama ekranında yer alan alanlar aşağıda detaylandırılmıştır;

Kod: NDI aracılığıyla yapılan her dizayn için tekrarsız bir kod verme zorunluluğu bulunmaktadır. Kendi sistematığınıza göre burada kodlamanızı yapabilirsiniz.

Başlık: Dizayn başlığı bilgisidir. Bu bilgi tasarlanan ekranın kullanımı sırasında açılan ekranın başlığı olacaktır.

Veritabanı İlişkili: Tasarlanacak olan NDI ekranı eğer veritabanı ile ilişkilendirilerek veritabanı bağlantısının otomatik oluşturulması ve tasarım aşamasında veritabanı bağlantılı alanların görünmesi isteniyorsa işaretlenmesi gereken bir alandır.

Tarih: Dizaynın yapıldığı ilk tarih bilgisi olarak saklanabilecek alandır. Kullanıcı bu alana istediği bir tarih bilgisi girebilir.

Tablo Adı: Veritabanı ilişkili seçeneği işaretlendiğinde aktif olan bir alandır. Dizayn ekranında veritabanı bağlantılı olarak kullanılan bileşenlerin verileri kaynak olarak getireceği tablo bilgisidir. Tablonun dizayn öncesinde, veritabanında SQL komutları yardımıyla yaratılmış olması gerekmektedir. NDI, tablo yaratma işlevini içermez.

Veritabanı Kodu: Veritabanı ilişkili seçeneği işaretlendiğinde aktif olan bir alandır. Dizayn ekranında veritabanı bağlantılı olarak kullanılan bileşenlerin, verileri hangi veritabanından getireceği bilgisidir. Bu bağlantı tanımlamaları Veritabanı Bağlantı Tanımlama ekranında yapılacaktır. Bu sahada Veritabanı Bağlantı Tanımlama ekranında yapılmış olan ve bu NDI dizaynında kullanılacak olan veritabanı kodu girilecektir.

Grup Kodu: Hazırlanan dizaynların gruplanması isteniyorsa bu sahada, ilgili dizaynın içinde yer alacağı grubu belirtebilirsiniz. Kendi sistematığınıza göre gruplandırmayı yapabilirsiniz. Herhangi bir grup kodu verilmezse, ilgili dizayn GENELDIZAYN grubu altına alacaktır.

Ortam: Bu alanda sabit olarak D-Win32 değeri gelmektedir. Bu seçenek dizaynın windows ortamında çalışacağını belirtmektedir.

Form Tipi: Tasarlanan formun N-Normal ya da C-Child olduğunun belirleneceği seçenektir. Normal formlar açıldıkları pencereden bağımsız olup yeni bir ekran şeklinde düşünülebilir. Child formlar ise açıldıkları pencere içinde çalışırlar.

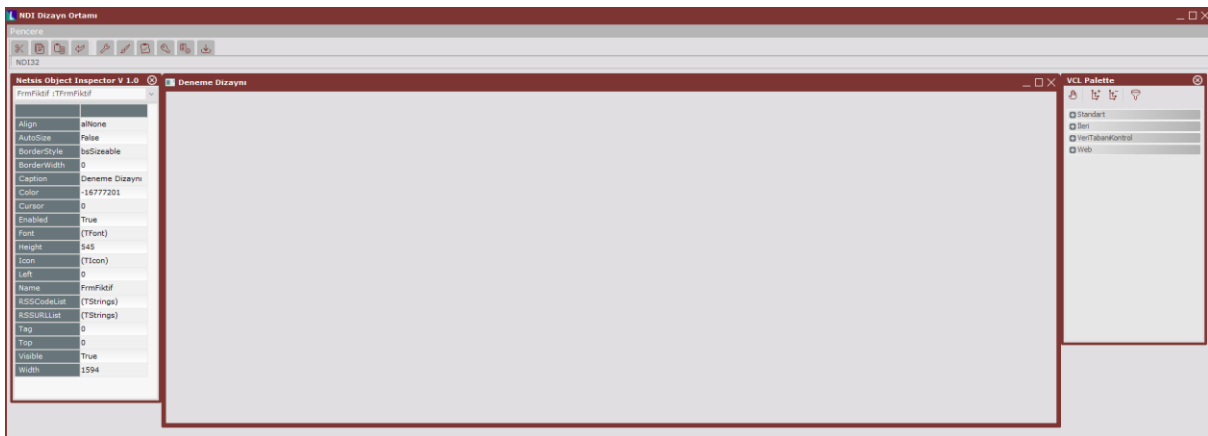
Sıra No: Dizaynın menüde kaçınıcı sırada yer alacağı bilgisi tanımlanacaktır.

Aktif: Dizaynın aktif veya pasif olduğu bilgisi bu alanda belirlenecektir.

Dizayn Görüntüleme: Seçilmiş olan dizaynın görüntülenmesini sağlayan bir seçenektir.

Dizayn Ortamı: Dizaynı hazırlamak için dizayn ortamına geçmemizi sağlayan butondur.

2.1.1. Dizayn Ortamı



Ekran Görüntüsü 5

NDI Dizayn Ortamı; Netsis Araç Çubuğu, Netsis Object Inspector, Tasarım Ekranı ve VCL Palette bölümlerinden oluşmaktadır. (Bkz. Ekran Görüntüsü 5).

NDI Dizayn Ortamında, tasarımın kendisi (form, ekranın ortasında) ve yardımcı araçlar olarak VCL (Visual Component Library – Görsel Bileşen Kütüphanesi, ekranın sağ tarafında) ve Object Inspector (Nesne Denetçisi, ekranın sol tarafında) bulunmaktadır.

Form üzerine yerleştirilecek bileşenler, görsel bileşen kütüphanesinden seçilir ve formun istenilen yerine yerleştirilir. Bileşenin seçimi için, VCL penceresine geçip istenen bileşen tıklanmalıdır. İstenen bileşen seçili iken form üzerine gelip tıkladığında, bileşenin bir kopyası form üzerinde belirecektir. Form üzerinde beliren bileşen fare ile sürükleyip bırak işlemi ile yerleştirilebilir. Bileşen boyutları istenen şekilde fare ile ayarlanabilir. Bileşen form üzerine yerleştirildikten sonra ve seçili iken, nesne denetçisi penceresine geçip, özellikleri belirlenebilir.

2.1.1.1. Dizayn Ortamı Araç Çubukları



Ekran Görüntüsü 6

NDI dizayn ortamında yer alan araç çubukları sırasıyla aşağıdaki gibidir;

Kes, Kopyala, Yapıştır, Geri Al: Windows uygulamalarındaki standart kullanım şekli ile aynıdır.

Object Inspector: Object Inspector penceresine geçişi ve seçili olmasını sağlar.

Tasarım: Tasarım penceresine geçişi ve seçili olmasını sağlar.

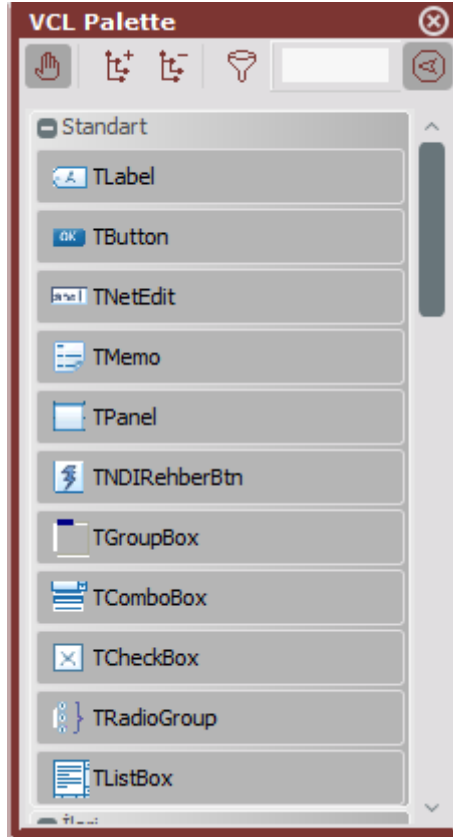
VCL Palette: VCL (Visual Component Library) penceresine geçişi ve seçili olmasını sağlar.

Master Field Göster: Anahtar alan seçimi penceresini açar. Anahtar alan seçimi işlemi tasarım işleminde anlatılacaktır.

Ön Değer Göster: Varsayılan (Ön değer) Değer tanımlama penceresini açar. Varsayılan Değer tanımları tasarım işleminde anlatılacaktır.

Dizayn Kaydet: Yapılan değişiklikleri kaydetmeye yarar. F2 kısayol tuşu da aynı işleve sahiptir.

2.1.1.2. VCL (Visual Component Library – Görsel Bileşen Kütüphanesi)



Ekran Görüntüsü 7

NDI uygulamasında, bir form üzerine yerleştirilebilecek mevcut bileşenleri içeren araçtır. Form üzerindeyken VCL'e geçiş fare yardımıyla ya da F10 kısa yol tuşuyla yapılabilir. VCL Palette üzerinde Standart, İleri, Veritabanı Kontrol ve Web grupları bulunmaktadır. Kullanılabilecek bileşenler bu grupların altında yer almaktadır.

2.1.1.2.1. Standart Bileşenler

Standart bölümünde yer alan bileşenler, veritabanından bağımsızdır ve temel bileşenleri içermektedir.

TLabel: Ekranda bilgi amacıyla yazmak istediğiniz her şey için kullanabilirsiniz. Çoğunlukla saha başlıkları için kullanılır. Bunun dışında herhangi bir yerde bilgi vermek amacıyla da kullanılabilir. Bilgi girişi amacıyla kullanılmaz

TButton: Ekranı buton koyabilmek amacıyla kullanılır. Buton tıklandığında uygulamanın bir işlem yapılması beklenmektedir aksi halde buton koymanın bir anlamı olmayacaktır. Buton basıldığında yapılması istenen işlemler script girişi aracılığıyla yapılabilir.

TNetEdit: Uzunluğu belli olan sayısal ya da alfabetik bilgilerin ekrandan sorgulanabilmesi için kullanılır.

TMemo: TNetEdit'e benzemektedir. TNetEdit'den farkı, bu alan uzun metin girişi için kullanılabilecek bileşendir.

TPanel: Panel, içerisinde başka bileşenleri de barındırabilen bir bileşendir. Form üzerine bir veya birden fazla panel, bileşenlerin gruplanması amacıyla yerleştirilebilir.

TNDIRehberBtn: Rehber bileşenini form üzerine yerleştirmek için kullanılır. Rehber tuşuna bağlanacak rehber için tanım ayrıca yapılmalıdır.

TGroupBox: Form' da alt bileşenleri belirli bir gruba yerleştirmek için bir kapsayıcı olarak kullanılır. Kullanım amacı bileşenleri bir grup altında toplayarak kategorilere ayırmaktır.

TComboBox: Combobox kontrolü açılır listeler hazırlamak için kullanılmaktadır.

TCheckBox: Checkbox bileşeni kullanıcıya seçenekler sunarak bunlardan birini, birkaçını ya da tamamını seçebilmesi istenen durumlar için kullanılır.

TRadioGroup: RadioGroup bileşeni kullanıcıya seçenekler sunarak bunlardan sadece birinin seçebilmesi için kullanılır. Items özelliği altına eklenen her bir satır, radiogroup içerisinde bir seçenek ekleyecektir.

TListBox: Metin türündeki verilerin alt alta liste şeklinde sıralanmasını sağlayan bileşendir.

2.1.1.2.2. İleri Bileşenler

TPageControl: Form üzerindeki bilgilerin tek pencereye sığmaması halinde, gruplanarak birden fazla sayfa üzerinde dizayn edilebilmesi için kullanılır. İçerisinde en az bir sayfa olması gerekmektedir, her eklenen sayfaya farklı farklı bileşenler eklenebilir. Sayfa ekleme işlemi, bileşen üzerinde sağ tık menüsü ile gelen menüde Özel İşlemler/Yeni Sayfa seçilerek yapılmaktadır. Benzer şekilde önceki veya sonraki sayfaya geçme işlemi de bileşen üzerinde sağ tık menüsü ile gelen menüde Özel İşlemler/Önceki Sayfa veya Sonraki Sayfa menüsü ile yapılmaktadır.

TScrollBox: Panel ile aynı işlevi görmek üzere ekrana yerleştirilebilir. Panelin içine sığmayacak kadar çok bilgi yerleştirilecek ise, scrollbox tercih edilebilir. Bu kutucuğun içinde yukarı, aşağı, sola, sağa scroll (kaydırma) edilerek daha fazla bilgi yerleştirilebilir.

TBevel: Formun üzerinde çizgi çekmek, kutu benzeri görüntüleri oluşturabilmek için kullanılır. Bevel, boyutları değiştirilerek istenilen şekle getirilerek formun istenen yerlerine yerleştirilebilir.

TNDIPicture: Form üzerine bir resim koyabilmek için kullanılır.

TAnimate: Video klip vb. bir animasyonun form üzerinde gösterilmesi için kullanılır.

TNDIRecStatMonitor: Kullanımda, son yapılan veri tabanı işlemi sonucu kalınan durum ve ekrandaki kayıt kümesi bilgisinin detaylı olarak izlenebilmesine yarayan bileşendir.

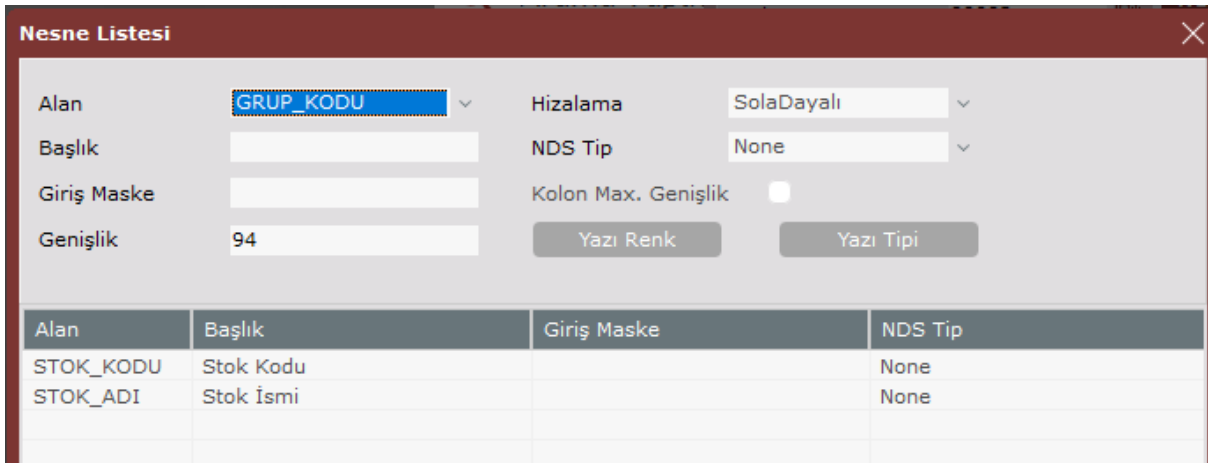
TNDIBitBtn: Ekran üzerine eklenecek bileşenin ResimDosya özelliğine değer atanarak bileşenin üzerinde seçilen BMP dosyasının görüntülenmesi sağlanabilir. Ayrıca bileşen üzerinde görüntülenen resme ek olarak Caption özelliğine atanan değer de metin olarak bileşen üzerinde görüntülenebilmektedir. Bileşenin Layout özelliğine atanacak bGlyphRight, bGlyphBottom, bGlyphLeft ve bGlyphRight özelliklerine göre resmin yazının neresinde gösterileceği seçilecektir. Örneğin bGlyphLeft seçildiğinde resim yazının solunda görüntülenecektir.

TNDIPaintBox: Dinamik kodlama özelliği ile TNDIPaintBox nesnelere üzerinde grafiksel değişiklikler yapmak için "Canvas" özelliği kullanılabilir.

TGauge: Bu kontrol sayesinde gerçekleşen işleminizi yüzdelik olarak kullanıcıya gösterebilirsiniz. MinValue ve MaxValue değerleri ayarlanarak bileşende kullanılacak alt ve üst sınır değerleri belirlenebilir. Ayrıca bileşenin Kind özelliği sayesinde gösterimin şekli de kullanıcı tarafından belirlenebilmektedir. gkHorizontalBar (Yatay Bar Şeklinde), gkVerticalBar (Düşey Bar Şeklinde), gkNeedle (Yarım Elips Şeklinde), gkPie (Daire Şeklinde) ve gkText (Sadece Yazı Şeklinde) değerlerinden biri seçilebilir. Atanacak Progress özelliği ile bileşene bir başlangıç değeri atanabilir, bu değer MinValue ve MaxValue değerleri arasında olmalıdır. Bileşenin bir progress bar gibi çalışmasını sağlamak için form üzerine bir Timer nesnesi ekleyip Progress özelliğinin belirli zaman aralıklarında değiştirilmesi sağlanabilir.

TNDITimer: Bu bileşen ile bir kod bloğunun belli bir zaman aralığında tekrar tekrar çalıştırılması sağlanabilir. Bunun için bileşenin OnTimer olayına dinamik kodlama ile kodlama yapılması gerekmektedir. OnTimer olayına yazılan kodun birden çok kez işletilmesi için beklemesi gereken süre bu değerde tutulur. Bileşenin Interval özelliğine girilen değer milisaniye cinsindedir. Yani buraya "1000" girilmesi bir saniye beklemesi gerektiği anlamını taşımaktadır.

TNDIXGrid: Bu bileşen ile belirlenen bir sorgu sonucunda dönen verilerin grid ekran üzerinde gösterilmesi sağlanabilir. Gridin GridSql özelliğine kullanılmak istenen sorgu yazılmalı ve DbConnection özelliğine de bağlantı sağlanacak veritabanına ait daha önceden tanımlanmış olan bağlantı kodu seçilmelidir. Sonrasında StrColumns özelliği ile sorgu sonucunda gelen alanların hangilerinin grid üzerinde gösterileceği tek tek belirlenmelidir.



Alan	Başlık	Giriş Maske	NDS Tip
STOK_KODU	Stok Kodu		None
STOK_ADI	Stok İsmi		None

Ekran Görüntüsü 8

StrColumns ile gösterilecek kolonlar belirlenirken çıkan ekranda sorgulanan alanların detayarı şöyledir;

Alan; Tablodaki hangi alanın görüntülenmesini istediğiniz. Sağındaki ok tuşu ile sahaların listesini açabilir ve içinden bir tanesini seçebilirsiniz.

Başlık; Seçilen alanın grid üzerinde görüntülenecek olan başlık bilgisidir.

Giriş Maske; Sütunda yer alacak bilgilerin belli bir maske ile görüntülenmesi isteniyorsa, maske bilgisi girilebilir.

Genişlik; Sütun genişliğinin pixel cinsinden değeridir.

Hizalama; Bilgilerin sola dayalı, sağa dayalı ya da ortalanmış görüntüleneceğine dair seçenektir.

NDS Tip; Netsis'in diğer paketlerinden birinin içinden çalıştırıldığı durumda geçerli özellik olup, paket içindeki NDS (Netsis Decimal System) tanımlarından hangisinin sütun için geçerli olduğunun belirlendiği sahadır.

Kolon Max Genişlik; Sütunun içerdiği bilgilerin en geniş kadar dinamik genişlik alması için işaretlenmeli, işaretlenmediği durumda, genişlik olarak belirlenen değer geçerli olacaktır.

Yazı Renk butonu; Sütunun görünecek renginin belirlenebileceği seçenektir.

Yazı Tipi butonu; Sütundaki bilgilerin yazı tipi (font) ayarının yapılabileceği seçenektir.

Seçilen kolonların sayısına göre ColCount özelliğinin de ayarlanması gerekecektir, grid üzerinde burada belirlenen sayıda kolon gösterilecektir.

TDateTimePicker: Görüntüsel olarak ComboBox kontrolüne benzeyen, çalışma zamanında içerisinden gerekli tarihi seçmenize imkan sağlayan kullanışlı bir bileşendir. Kind özelliği ile bileşende tarih mi yoksa saat bilgisinin mi gösterileceği seçilebilir. dtkTime değeri seçildiğinde zamanı, dtkDate değeri seçildiğinde ise tarihi gösterecektir.

TNDICheckListBox: Listbox bileşenine benzemektedir fakat burada listeye eklenen her satırda bir checkbox bulunmaktadır ve istenen satırların böylelikle işaretlenmesi sağlanmaktadır. Listede bulunacak satırlar Items özelliği altında tanımlanabilir. Dinamik kodlama kullanarak işaretli olan satır bilgileri elde edilebileceği gibi, yine dinamik kodlama ile istenen satırların işaretlenmesi, yeni satır eklenmesi veya satırdaki işaretin kaldırılması da sağlanabilmektedir.

TNDITreeView: Ağaç yapısı işlemleri için kullanılan bileşendir. Windows içerisinde bir çok yerde bu bileşene rastlayabiliriz. Dinamik kodlama kullanarak bileşen üzerindeki ağaç yapısı gezilebilir.

2.1.1.2.3. Veritabanı Kontrol Bileşenler

TDBNedit: Tablodaki uzunluğu belli olan alfa nümerik tüm sahaların ekrandan sorgulanması ve gösterilmesi için kullanılır.

TDBNumber: Tablodaki nümerik sahaların ekrandan sorgulanması ve gösterilmesi için kullanılır.

TDBDateTime: Tablodaki tarih alanlarını, kullanıcıya takvim yardımıyla seçtirtebilmek için kullanılan bileşendir.

TNetCombobox: Birden fazla seçenekten birinin seçilebileceği saha tiplerinde tercih edilmesi gereken bileşendir. Örneğin cari hareket tipleri, A-Devir, B-Fatura, C-İade fatura, D-Kasa vb. Değerler alabilmektedir. Sahanın alabileceği değerler listede gösterilerek kullanıcının bu değerlerden birini seçmesi sağlanır.

TDBMemo: Tabloda uzun metin olarak tanımlanan sahaların sorgulanması için kullanılacak ekran bileşenidir. Tabloda Text ve Blob tanımlı alanlar için geçerlidir.

TDBCheckBox: Tablodaki ilgili saha evet/hayır gibi iki değerden birini alabiliyorsa, tercih edilecek bileşendir.

TDBOpButton: Tablodaki kayıtlara erişimin (ilk kayıt, son kayıt, önceki, sonraki vb.) görsel butonlar aracılığıyla yapılması isteniyorsa, her bir veri tabanı işlemi için forma bir buton konabilir. Her biri bir butona bağlanmak kaydıyla, ilk/son kayıt, önceki/sonraki kayıt, yeni kayıt, kayıt sil, kayıt sakla, benzer arama ve kesin arama fonksiyonlarını içeren bir veri tabanı gezgini tasarlanabilir. Butonlar, ekranın

bağlantılı olduğu tablodaki kayıtlar arasında dolaşabilmek, yeni kayıt girme ortamına geçmek, ekranda bulunan kaydı silmek amacıyla kullanılır.

TNetsisGrid: Ekrandaki kayıt kümesinin, belli sahalarının içeriklerinin satır satır grid (ızgara) içinde gösterilmesi için kullanılabilir. Grid bileşeni eklendikten sonra, tablodaki hangi sahaların, gridin hangi sütunlarında gösterilmesi istendiği strcolumns özelliği kullanılarak belirlenecektir.

TNDIBlob: Uzun metin, doküman, resim, clip, müzik vb. blob (binary large objects) saklamak için kullanılır. Tablodaki Image, Blob sahalarına karşılık kullanılan bileşendir. Bileşen, tablodaki tek blob sahaya eşlenmesine rağmen, kullanıcının birden fazla nesnenin saklayabilmesine olanak tanır.

TDBRadioGroup: CheckBox kontrolü ile aynı mantıkta işlem yapar. Tek farkı RadioGroup içerisinde sadece bir seçenek işaretlenebilmektedir. Bu bileşenin DataField özelliğine hangi alandaki değerlerin kullanılacağı seçilecektir. Items özelliğinde ise seçilen alanda yer alan değerlerin kullanıcıya hangi isimlerde gösterileceği tüm olası seçenekler için satır satır girilecektir. Values özelliğinde ise Items altında tanımlanan ve kullanıcıya gösterilen değerlerin veritabanındaki ilgili alanda hangi değerler ile tutulduğu bilgisi satır satır girilecektir. Burada Items özelliğinde yazılan değerler ile Values alanındaki değerlerin eşit sırada girilmesi önem taşımaktadır. Örneğin DataField olarak CARI_TIP seçilmiş ise Items olarak Alıcı, Satıcı değerleri satırlara girilebilir, Values olarak da sırasıyla A ve S satırlarının girilmesi gerekmektedir.

TNDINetsisCxGrid: TNetsisGrid ile aynı amaca hizmet eden bir bileşendir. Fakat bazı farklı özellikleri bulunmaktadır. Bu gridin de ColCount özelliği ile gösterilecek kolon sayısı belirlenebilir. GridSql özelliği ile verileri getireceği sorgu atanabilir, DbConnection ile bağlantı kuracağı veritabanı seçilebilir. NetColumns özelliği ile kullanılacak olan kolonların tek tek tanımlanması gerekmektedir.

Nesne Listesi ✕

Alan	ISLETME_KODU	Hizalama	SolaDayalı		
Başlık	işletme	NDS Tip	None		
Kolon Tipi	Yok	Değiştirilebilir	<input type="checkbox"/>		
Genişlik	94	Yazı Renk		Yazı Tipi	
Kontrol Bileşeni	işletme				

Alan	Başlık	Veri Tipi	NDS Tip	Değişt...	Kontrol Bileş...
ISLETME_KO...	işletme	Yok	None	Hayır	işletme
SUBE_KODU	şube	Yok	None	Hayır	sube
CARI_KOD	Cari Kodu	Yok	None	Hayır	kod
CARI_ISIM	Cari isim	Yok	None	Evet	isim
CM_BORCT	Tutar	Ondalıklı	Tutar	Hayır	tutar

Ekran Görüntüsü 9

Burada diğer grid bileşeninden farklı olarak Kontrol Bileşeni ve Değiştirilebilir alanları bulunmaktadır. Kontrol Bileşeni olarak form üzerinde yer alan TDBNEdit tipindeki alanlar getirilmektedir, yani gridin bu alanında seçilen değer form üzerindeki ilgili alana bağlanmış olmaktadır. Grid üzerinden bir satır seçildiğinde ilgili satır ve kolondaki değer bu seçilen alanda gösterilmektedir.

Ayrıca bu grid üzerinden istendiğinde veri girişi de yapılabilmektedir, bu özelliğin kullanılabilmesi için grid üzerinde kullanılacak olan kolonlar belirlenirken “Değiştirilebilir” seçeneğinin ilgili kolon için işaretlenmesi gerekmektedir.

Bu gridin diğer gridlerden en büyük farkı ise kolonlar üzerinde sıralama ve filtreleme işlemlerinin kullanıcı tarafından anlık olarak yapılabilmesidir.

Son olarak bu gridin özellikleri arasında yer alan UseSelectionCol özelliği ile istendiğinde satırların en soluna otomatik olarak seçim kolonu eklenebilmektedir.

Ayrıca dinamik kodlama kullanılarak seçimi gerçekleştirilen satır değerleri; grid üzerinde yapılan çoklu seçimler, değiştirilen hücrenin kolon ve satır indeksleri alınabileceği gibi istendiğinde istenen bir satırın seçilmesi veya seçili bir satırın kaldırılması da sağlanabilir.

2.1.1.2.4. Web Bileşenler

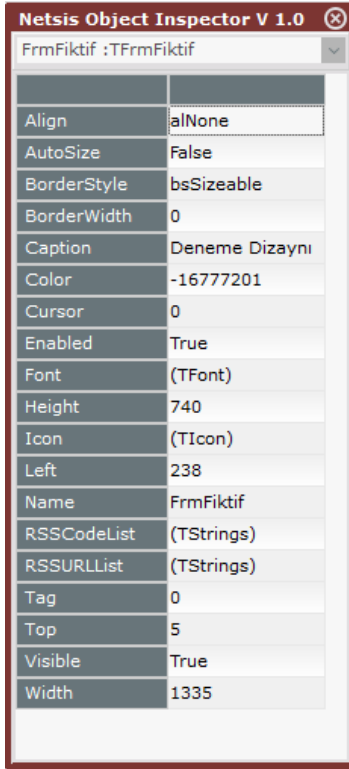
TNetWebBrowser: NDI dizaynı üzerine bir web tarayıcı eklemek isteniyorsa bu bileşen kullanılmaktadır.

THTMLEditor: Bu bileşen ile temel HTML biçimlendirme işlemlerini NDI formu üzerinden gerçekleştirebilirsiniz. HTML veya tasarım modları arasında geçiş yapılabilir. Bu bileşenin kullanılabilmesi için Microsoft’un DHTML Editing Control uygulamasının <https://www.microsoft.com/en-us/download/details.aspx?id=8956> linki üzerinden kurulması gerekmektedir.



Ekran Görüntüsü 10

2.1.1.3. Object Inspector (Nesne Denetçisi)

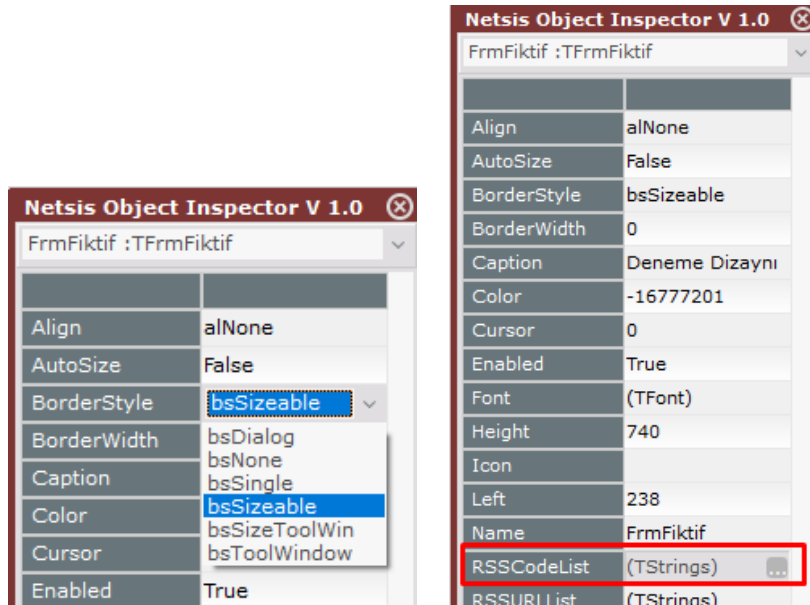


Ekran Görüntüsü 11

VCL'den seçilerek form üzerine yerleştirilmiş olan nesnelerin birtakım özelliklerini belirlemek için kullanılan araçtır. Form üzerinde nesne (bileşen) seçili olduğu durumda, fare yardımıyla ya da F11 kısa yol tuşuyla object inspector'a geçilebilir.

Object Inspector üst bölümünde, seçili nesnenin ismi görülmektedir. Bu kutucukta sağdaki ok tuşuna basıldığında, tüm nesne isimleri görülebilir. Açılan listeden başka bir nesne seçip, seçilen yeni nesne ile ilgili düzenleme yapmak mümkündür. (Bkz. Ekran Görüntüsü 11).

Nesne listesinin altında ise, seçili nesneye ait özellikler yer almaktadır. Sol tarafta özelliğin ismi, sağ tarafta ise, özelliğin mevcut değerleri görünür. Her bir özelliğin sağındaki bu kutucuklara fare ile gelinip, özellik değeri değiştirilebilir. Birçok özellik kendine göre belli değerler alabilmektedir. Bu tür özelliklerde fare ile üzerinde gelindiğinde ya aşağı doğru ok ya da üç nokta işareti belirlemektedir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 12). Forma VCL'den seçilerek eklenen her bileşen belli varsayılan özellikleriyle birlikte eklenmektedir.



Ekran Görüntüsü 12

Object Inspector bölümünde nesnelere ait olan ve kullanıcılar tarafından değiştirilebilen bazı önemli özellikleri aşağıda yer almaktadır.

Name: Form üzerine VCL'den seçilerek eklenen bileşenlerin (nesne), varsayılan bir özelliği de isimleridir. NDI, eklenen her bileşenin ismini, VCL'deki isminin yanına artan sıra numarası vererek oluşturur ve bileşene atar. Sonradan kullanıcı tarafından bu atanan isimler kendi isimlendirme mantığına göre değiştirilebilir. Burada önemli nokta, form içerisinde aynı isimli sadece bir tane bileşenin bulunabileceğidir. İsimlendirme yapılırken boşluk karakteri ve Türkçe karakter kullanılmaması gerekmektedir. Sadece form bileşeni için Name özelliği değiştirilememektedir.

Active: TNDIXGrid, TNetSisGrid ve TAnimate bileşenlerinde geçerlidir. Animasyon bileşeninde, animasyona ait dosya ismi belirtildikten sonra, kullanım anında animasyonun çalışması için True yapılmalıdır, False kaldığı durumda animasyon bileşeni kullanım anında hareket etmeyecektir.

Align: Panel, grid, page control gibi form içinde belli bir bölgeye yerleşen bileşenler için geçerli olup, alBottom, alClient, alCustom, alLeft, alNone, alRight, alTop seçenekleri vardır. Seçenekler, formdaki yerleşim yerini ve şeklini belirler.

Alignment: Bilgi giriş sahası, etiket gibi bileşenlerin içindeki metnin sağa, sola yanaşık ya da ortalanmış görünmesini sağlar. taCenter, taRightJustify, taLeftJustify seçenekleri vardır.

Autosize: Bileşenin uzunluğunun içerdiği bilgi kadar olmasını sağlar. Sadece etiket bileşeninde, yazılan başlık uzunluğunda olması için True olması önerilir. Diğer bileşenlerde ise tasarım sırasında belirlenen uzunluğun korunması için False olmalıdır.

BevelEdges, BevelInner, BevelKind, BevelOuter, BevelWidth, BorderStyle: Bileşeni çevreleyen kutucuğun görünümü ile ilgili tanımlardır.

Caption: Bileşenin form üzerinde görünen başlığıdır. Kullanıcıya görünmesini istendiği şekliyle başlık bilgisi yazılmalıdır. Bu özellik name (isim) özelliği ile karıştırılmamalıdır. Başlık özelliğinde Türkçe vb. istenen karakterler kullanılabilir.

CharCase: Bileşenin veri girişi sırasında büyük, küçük harfle ya da girildiği şekliyle alınmasını sağlayan özelliktir. ecLowerCase, ecUpperCase, ecNormal seçenekleri mevcuttur.

Color: Bileşenin görünen rengini değiştirmek için kullanılır. İstenen renk, açılan color palette vasıtasıyla belirlenebilir.

ColCount: Grid bileşeninin toplam kolon sayısıdır.

ColMaxWidth: Grid bileşeninin kolonları tanımlanırken, ilgili kolonun genişliğinin, içerdiği bilginin en uzun olanına göre dinamik olarak ayarlanmasını sağlayan özelliktir. Bu özelliğin seçilmemiş olma durumunda grid kolonu genişliği tasarım sırasında belirtilen değerde sabitlenecektir.

Cursor: Kullanım sırasında bileşenin üzerine gelindiğinde cursor tipinin değişmesini sağlar. Standart tip için sıfır bırakılmalıdır.

DataField: Veri tabanı bileşenleri için geçerli olup, tablodaki ilişkili sahanın belirleneceği özelliktir. Özelliğin yanındaki üç nokta ile, bağlantılı tablodaki alanlar listelenerek içinden istenen saha seçilebilir.

DbOperation: DBOperasyon buton bileşeninin veri tabanı gezgini işlevlerini içeren özelliğidir. doFirst, doLast, doPrior, doNext, doPost, doDelete, doInsert, doLikeSearch, doExactSearch değerlerini alabilir. Veri tabanı bileşenleri bölümünde anlatıldığı gibi her bir işlev için forma birer buton eklenirse tam bir gezgin elde edilebilir. Seçeneklerin işlevleri de detaylı olarak Veri Tabanı Bileşenleri/ Db Operasyon bölümünde anlatılmıştır.

Decimal: Nümerik sahalarda için ondalık bölümünün basamak sayısı belirlenmelidir.

EditMask: Kullanım sırasında sahaya girilebilecek bilginin belli bir formatta girilmesini zorlamak için verilebilecek maskesidir.

Enabled: Ekran üzerinde genelde bilgi amaçlı olup veri girişi amacıyla kullanılmayan sahalara, kullanıcının müdahale etmemesi için Enabled özelliği False olur. Kullanıcının müdahale edebileceği sahalara ise Enabled özellikleri True olmak zorundadır. Enabled özelliği False olan bileşenlerin renkleri de değiştirilerek ekranda farklı görünmeleri sağlanabilir. Örneğin stok kodu yazıldığında, stok sabit bilgilerinden isim bulunup ekranda görüntülenecekse, stok ismi bileşeninin Enabled False olacaktır.

FileName: Animasyon bileşeni için eklenecek video dosya isminin belirlenmesine yarar.

Font: Bileşenin içerdiği bilginin yazı karakterini belirlemeye yarar.

Height: Bileşenin piksel cinsinden yüksekliğini belirlemek içindir.

ItemIndex: Combobox bileşeni için varsayılan olarak hangi değer seçili olarak gelmesi istendiğinin belirlenebileceği özelliktir. Varsayılan değer listedeki sıra numarası belirtilmelidir. Listedeki ilk değer sıfırdan başlayarak numaralandırılır.

Items: Combobox bileşeni için listedeki seçeneklerin belirleneceği özelliktir. Bu özelliğin sağındaki üç noktaya tıklanarak açılan pencerede, Combobox listesinde yer alması istenen seçenekler girilebilir. Açılan pencerede her seçenek bir satır halinde girilmelidir. Örneğin cari hareket tipi seçenekleri her biri bir satıra olmak üzere, "A-Devir", "B-Fatura", "C-İade Fatura" ... şeklinde girilmelidir.

Left: Bileşenin, form üzerinde, panel ya da page control içindeki yerleşiminin sol kenardan piksel cinsinden uzaklığıdır.

LUCustEditAck: Rehber bileşeni için, döndürülmek istenen ikinci bilgi sahasının belirleneceği özelliktir. Örneğin kod ve isim sahaslarından oluşan bir rehberimiz bulunduğunu ve form üzerine yerleştirdiğimiz kod ve isim sahaslarına rehberden bilgi döndürmek istediğimizi düşünelim. Bu özelliğin sağ tarafındaki üç nokta tıkladığında, form üzerine yerleştirilmiş olan ve bilgi döndürülebilecek tüm sahalara görüntülenecektir. Sahaların içinden isim döndürmek istediğimiz sahaya belirleyebiliriz.

LUCustomEdit: Rehber bileşeni için, döndürülmek istenen ana bilgi sahasının belirleneceği özelliktir. Örneğin kod ve isim sahaslarından oluşan bir rehberimiz bulunduğunu ve form üzerine yerleştirdiğimiz kod sahasına rehberden seçilen kodun döndürülmesini istediğimizi düşünelim. Bu özelliğin sağ tarafındaki üç nokta tıkladığında, form üzerine yerleştirilmiş olan ve bilgi döndürülebilecek tüm sahalara görüntülenecektir. Sahaların içinden kod döndürmek istediğimiz sahaya belirleyebiliriz.

MaxLength: Bileşene kullanım sırasında girilecek bilginin maksimum uzunluğunu belirlemek içindir. Kullanıcı belirlenen uzunluktan fazla sayıda karakter giremeyecektir.

NDSType: Tasarlanan formun, Netsis'in diğer paketlerinden birinin içinden çalıştırıldığı durumda geçerli özellik olup, paket içindeki NDS (Netsis Decimal System) tanımlarından hangisinin bileşen için geçerli olduğunun belirlendiği özelliktir.

OddRowColor: Grid üzerinde satırların ayrı renklerde gösterilerek kullanıcıya görsel ayrıştırma kolaylığı sağlamak isteniyorsa, satırların biri beyaz zeminde gösterilmek üzere diğerinin zemin rengi bu özellik ile belirlenebilmektedir. Kullanımda grid, bir satırı beyaz, bir satırı belirlenen renkte olmak üzere görünecektir.

PageIndex: Page Control bileşeninin seçili sayfasının sıra numarasıdır. İlk sayfa 0, ikinci sayfa 1 ... şeklinde numaralandırılmıştır. Sayfalar arasında kaydırma yapmak için, örneğin ikinci sayfayı ilk sayfa

olarak değiştirmek için, bu özellik sıra numarası değiştirilebilir. Özellik için değer tanımlandığında, seçili sayfa belirlenen yere taşınacak, diğer sayfalar ise kaydırılarak yer değiştirecektir.

ReadOnly: Bileşenin salt okunur özellikte olmasını sağlar.

RehberKodu: Rehber bileşeni için, kullanılacak olan rehberin kodunun girileceği özelliktir. Rehberler, NDI Modülünde Rehber Tanımlama bölümünde hazırlanmakta ve tasarımda kodu belirlenerek kullanılabilir. (Bkz: Rehber Tanımlama)

ResimDosya: Resim bileşeni için kullanılacak resmin bulunduğu dosyanın belirleneceği özelliktir. Özelliğin sağındaki üç nokta ile diyalog açılarak dosya yeri belirlenebilir.

RtrnFldIndex: Rehber bileşeni için, döndürölmek istenen ikinci bilgi sahasının, rehberdeki kaçınıcı saha olduğunun belirleneceği özelliktir. Rehber tanımlamada rehberde yer alması istenen sahalara tanımlanabilmektedir. Rehber kullanım sırasında, kullanıcı kaydı bulabilmek için bu sahalara içerdiği bilgilerden arama yapabilmekte, kaydı bulunduğunda ise, bir bilgi sahasını, örneğin kodu, geri döndürebilmektedir. Rehberin içinde bulunan ikinci bir bilgi sahasının, örneğin isim bilgisinin, form üzerinde bir bileşene döndürölmesi isteniyorsa, bu özellikte, isim sahasının rehberdeki sıra numarası belirtilmelidir. İsim sahasında yer alan bilginin, form üzerindeki hangi bileşene döndüröleceği ise, LUCustEditAck özelliğinde belirtilir.

ScrollBars: Uzun metin girişi yapılabilen Memo ve DBMemo bileşenlerinde, yukarı/aşağı ve soldan sağa kaydırma çubuklarının bileşenin içinde yer alıp almaması ile ilgili özelliktir. ssNone (kaydırma çubuğu yok), ssBoth (hem yukarı/aşağı hem de sol/sağ kaydırma çubukları var), ssHorizontal (sadece sol/sağ kaydırma çubuğu var), ssVertical (sadece yukarı/aşağı kaydırma çubuğu var) seçenekleri bulunmaktadır.

StrColumns: Grid içinde yer almasını istediğiniz bilgilerin, yani grid sütun tanımlarının yapıldığı özelliktir. Özelliği sağındaki üç nokta tıkladığında karşınıza aşağıdaki ekran gelecektir. Bu ekranda grid sütunlarını arka arkaya tanımlayabilirsiniz.

Alan; Tablodaki hangi alanın göröntölenmesini istediğiniz. Sağındaki ok tuğu ile sahalara listesini açabilir ve içinden bir tanesini seçebilirsiniz.

Başlık; Sütunun grid üzerinde göröntölenecek olan başlığıdır.

Giriş Maske; Sütunda yer alacak bilgilerin belli bir maske ile göröntölenmesi isteniyorsa, maske bilgisi girilmelidir.

Genişlik; Sütun genişliğini piksel cinsinden belirleyebilirsiniz.

Hizalama; Bilgilerin sola dayalı, sağa dayalı ya da ortalanmış göröntöleneceğine dair seçenektir.

NDS Tip; Netsis'in diğer paketlerinden birinin içinden çalıştırıldığı durumda geçerli özellik olup, paket içindeki NDS (Netsis Decimal System) tanımlarından hangisinin sütun için geçerli olduğunun belirlendiği sahadır.

Kolon Max Genişlik; Sütunun içerdiği bilgilerin en genişi kadar dinamik genişlik alması için işaretlelenmeli, işaretlelenmediği durumda, genişlik olarak belirlenen değer geçerli olacaktır.

Renk butonu; Sütunun görünecek renginin belirlenebileceği seçenektir.

Yazı Yüzü; Sütundaki bilgilerin yazı tipi (font) ayarının yapılabileceği seçenektir.

Stretch: Resim bileşenin görünme şeklidir. Resim bileşeni için belirlenen resmin bileşenin boyutunda ayarlanması için True, resmin kendi boyutunda bileşenin içine yerleştirilmesi içinse False seçilmelidir.

Style: Combobox bileşenin liste şeklinin belirlenmesi içindir. csDropDown (listeden seçilebilir, kullanıcı giriş yapabilir, liste kapalı gelir, kullanıcı isterse açar), csDropDownList (sadece listeden seçilebilir, liste kapalı gelir kullanıcı isterse açar), csOwnerDrawFixed, csOwnerDrawVariable, csSimple (liste açık gelir, kapatılmaz) değerleri alabilir.

TabIndex: Page Control içindeki sayfalardan birinin seçili hale getirilmesi için kullanılır. Sayfa numarası yazılmalıdır. Sayfalar ilk sayfa 0, ikinci sayfa 1 ... olmak üzere numaralandırılmıştır.

TabOrder: Kullanım sırasında, bileşenin içinde bulunduğu form, panel, page control vb. üzerinde kaçınıcı sırada üzerine gelineceğidir. Giriş sırasını belirlemek açısından Taborder sıralamasına dikkat etmek gerekir. NDI, bileşenleri forma eklediğiniz sırada numaralandıracaktır. Ancak araya bir bileşen eklerseniz, bu bileşenin üzerine geliş sırası, en son sırada olacaktır. Ekrandaki yerleşim sırasına göre giriş sırasını, Taborder özelliğini kullanarak düzenleyebilirsiniz. Tek tek bileşenler için Taborder belirlemek yerine sağ tık pop-up menüde gelen Sekme Sırası Düzenleme seçeneği kullanılabilir. Bkz: Sağ tık/ Sekme Sırası

TabStop: Kullanımda giriş sırasında bileşenin üzerinde durulup durulmayacağı ile ilgilidir. Örneğin giriş sırasında, herhangi bir zamanda grid bileşenin üzerine gelip durmaya gerek yoktur, çünkü grid bilgi amaçlıdır. Grid bileşeni için Tabstop False yapılabilir. Ancak bilgi girişi yapılacak bir okuma alanı (NetEdit ya da dbNetEdit) için Tabstop True olmalıdır. Bilgi girişi yapılmayacak olan, sadece bilginin gösterilmesi için konmuş olan alanlar, örneğin rehberden dönen kodun isminin gösterildiği saha, için ise False yapılabilir.

TabVisible: Page Control bileşenin içine yerleştirilen sayfaların görünüp görünmeyeceği bilgisidir.

Tag: Programcının özel kullanımı içindir.

Text: Bileşenin içinde yer almasını istediğiniz varsayılan bilgidir. Kullanımda form açıldığında bileşen bu değeri alacaktır. Bileşenin içinde herhangi bir bilgi yer alması istenmediği durumda özellik değeri boşaltılmalıdır.

Top: Bileşenin, form üzerinde, panel ya da page control içindeki yerleşiminin üst kenardan piksel cinsinden uzaklığıdır.

ValueChecked: DBCheckBox bileşeni için, kullanımda işaretlendiği ve işaretlenmediği durumda veri tabanına saklanacak değerleri belirlemek içindir. Bu özellikte işaretli durum değeri verilmelidir.

Values: DBComboBox bileşeni için, Items özelliğiyle listeye eklenen her bir seçeneğin veri tabanına saklanacak değeridir. Açılan pencerede her satıra bir değer olmak üzere alt alta sıralanmalıdır.

ValueUnchecked: DBCheckBox bileşeni için, kullanımda işaretlendiği ve işaretlenmediği durumda veri tabanına saklanacak değerleri belirlemek içindir. Bu özellikte işaretsiz durum değeri verilmelidir.

Visible: Bileşenin görünüp görünmeyeceği bilgisidir.

Width: Bileşenin piksel cinsinden genişliğidir.

2.1.1.4. Tasarım Ekranı Sağ Tık Menü Kullanımı

Tasarımı Kaydet	F2	
Düzenle		>
Konum		>
Nesneyi Öne Getir		
Nesneyi Arkaya Gönder		
Sekme Sırası		
Object Inspector Göster	F11	
VCL Liste Göster	F10	
Varsayılan Değer Göster		
Anahtar Alan Belirle		
Dinamik Kod Girişi		
Farklı Kaydet		
Custom Kontrol Olarak Sakla		

Ekran Görüntüsü 13

Tasarım üzerindeyken sağ tık ile açılan pop-up menüde. (Bkz. Ekran Görüntüsü 13) aşağıda detayı açıklanan işlemler yapılabilmektedir.

Özel İşlemler: Sadece TPageControl bileşeni seçiliyken sağ tık yapıldığında gelen seçenek olup, page control içinde, yeni bir sayfa yaratmaya, sayfalar arasında geçiş yapmaya, mevcut bir sayfayı silmeye yarar.

Tasarımı Kaydet (F2): Tasarımı mevcut son haliyle kaydetmeye yarar. F2 kısa yol tuşu da aynı işleve sahiptir.

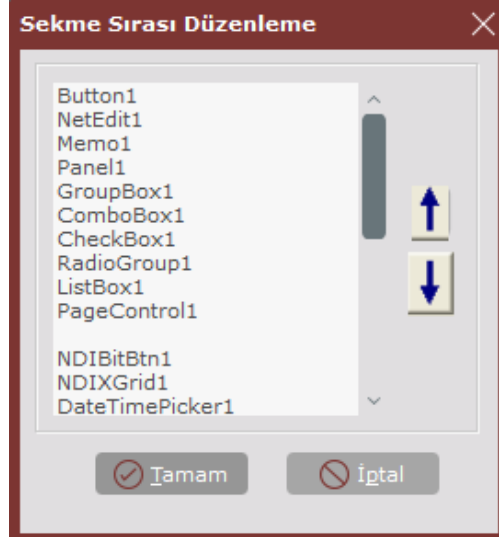
Düzenle (Kopyala, Kes, Yapıştır, Sil): Seçili bileşen için Windows standart kullanımında yapılabilen kopyala, kes, yapıştır ve sil işlemlerini yapar. Bu işlemlerin standart Windows kullanımındaki kısa yol tuşları da geçerlidir.

Konum:

Nesneyi Öne Getir: Tasarımda üst üste binmiş nesnelere varsa, seçili olanı öne getirmeye yarar.

Nesneyi Arkaya Gönder: Tasarımda üst üste binmiş nesnelere varsa, seçili olanı arkaya göndermeye yarar.

Sekme Sırası: Bu seçenekle, kullanım sırasında, bileşenlerin üzerine hangi sırada gelineceği yani giriş sırası listelenmektedir. Sıralama, içinde bulunan form, panel, page control vb. birden fazla bileşen içeren kontrol ile ilgili olarak listelenir. Farklı bir bölümün sıralaması için, ilgili bölüm seçilerek sağ tık yapılmalıdır. Giriş sırası fare ile bileşenler kaydırılarak düzenlenebilir. Bu liste bileşenlerin forma eklenme zamanına göre sıralanır. Araya bir bileşen eklenirse, bu bileşenin üzerine geliş sırası, en son sırada olacaktır. Ekrandaki yerleşim sırasına göre giriş sırasını, bu listeden düzenleyebilirsiniz. Bu liste onaylandığında mevcut sıralama aynı zamanda bileşenlerin Tab order özelliğine yansıtılmaktadır.

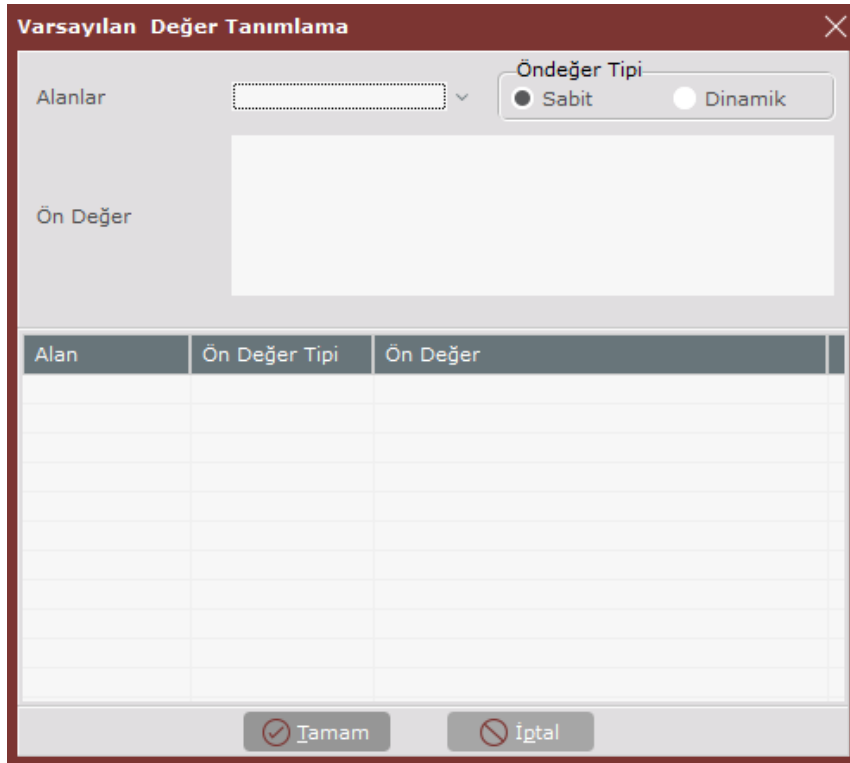


Ekran Görüntüsü 14

Object Inspector Göster (F11): Tasarımdan Object Inspector penceresine geçişi sağlar. Object Inspector'da seçili bileşen için özellik tanımları gelir. F11 kısa yol tuşu da aynı işleve sahiptir.

VCL Liste Göster (F11): Tasarımdan VCL (Visual Component Library) penceresine geçişi sağlar. F10 kısa yol tuşu da aynı işleve sahiptir.

Varsayılan Değer Göster: İstenen bileşenlere kullanım sırasında varsayılan değerler atamak mümkündür. Form açıldığında, ya da veri tabanı bağlantılı formda, yeni kayıt durumuna geçildiğinde, burada tanımlanan varsayılan değerler gelecektir.



Ekran Görüntüsü 15

Alanlar: Hangi alan için varsayılan değer tanımı yapılacağı belirlenir.

Ön değer Tipi: Sabit bir ön değer belirtilebileceği gibi, dinamik anlık oluşan bir ön değer de belirlenebilmektedir.

Ön değer: Sabit ön değer ya da dinamik oluşturulmak istenen ön değer için SQL cümlesi yazılarak belirlenir. Örnek Select Getdate() cümlesi ile tarih sahasına günün tarihi ön değer olarak getirilebilir.

Ön Değer Sil: Tanımlanan ön değerler pencerenin alt bölümündeki grid üzerinde görülebilmektedir. İstenmeyen kayıtlar seçilerek sağ tık menüsü ile gelen Ön Değer Sil seçeneği ile silinebilir.

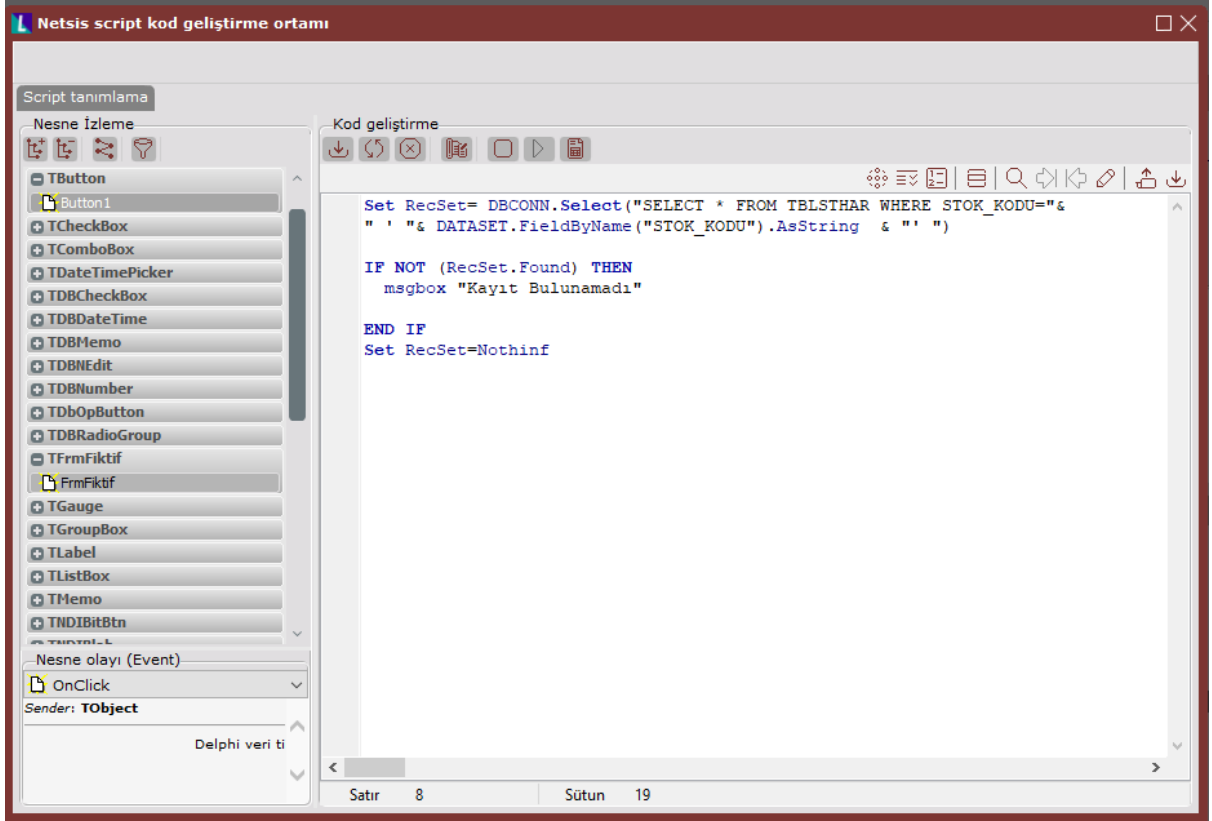
Anahtar Alan Göster: Veri tabanı bağlantılı ekranlarda, tablodaki hangi sahalardan tekrarsız anahtar oluşturduğunun belirlenmesi gerekmektedir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 16).



Ekran Görüntüsü 16

Tüm veritabanı üzerinde yapılacak işlemler (ilk/son kayıt, önceki/sonraki kayıt, yeni kayıt, silme vb.) bu anahtar alanlar baz alınarak yapılacaktır. Ekranla bağlantılı olan tabloda bir Primary Key (tekrarsız anahtar alan) yoksa, geri dönüp öncelikle böyle bir alan tespit edip SQL yardımıyla tablonuzda bunu belirtmelisiniz. Böyle bir alanınız mevcut ise, ekranda Anahtar Alan Göster işlemiyle mutlaka anahtar alanınızı forma tanıtmalısınız. Anahtar Alan Göster işleminde açılan pencerede, sol tarafta tablonuzdaki alanlar sıralanacak. Anahtar alanınızı belirleyip ekle butonu ile sağ taraftaki anahtar alanlar bölümüne ekleyebilirsiniz. Birden fazla alanın birleşmesiyle oluşan bir anahtarınız varsa (segmented key) bu durumda alanları sırasıyla seçip ekleyiniz. Yanlışlıkla eklenmiş bir anahtar alanı seçiliyken çıkar butonuna basarak listeden çıkarabilirsiniz. Pencerenin alt tarafındaki tamam butonu ile değişiklikleri saklayarak, iptal butonu ile değişiklikleri saklamadan pencereyi kapatabilirsiniz.

Dinamik Kod Girişi: Bileşenler ve özellikleri kullanılarak yapılan uygulama tasarımında ayrıca programlama yapılmasını gerektiren durumlarda Script girişi kullanılabilir.

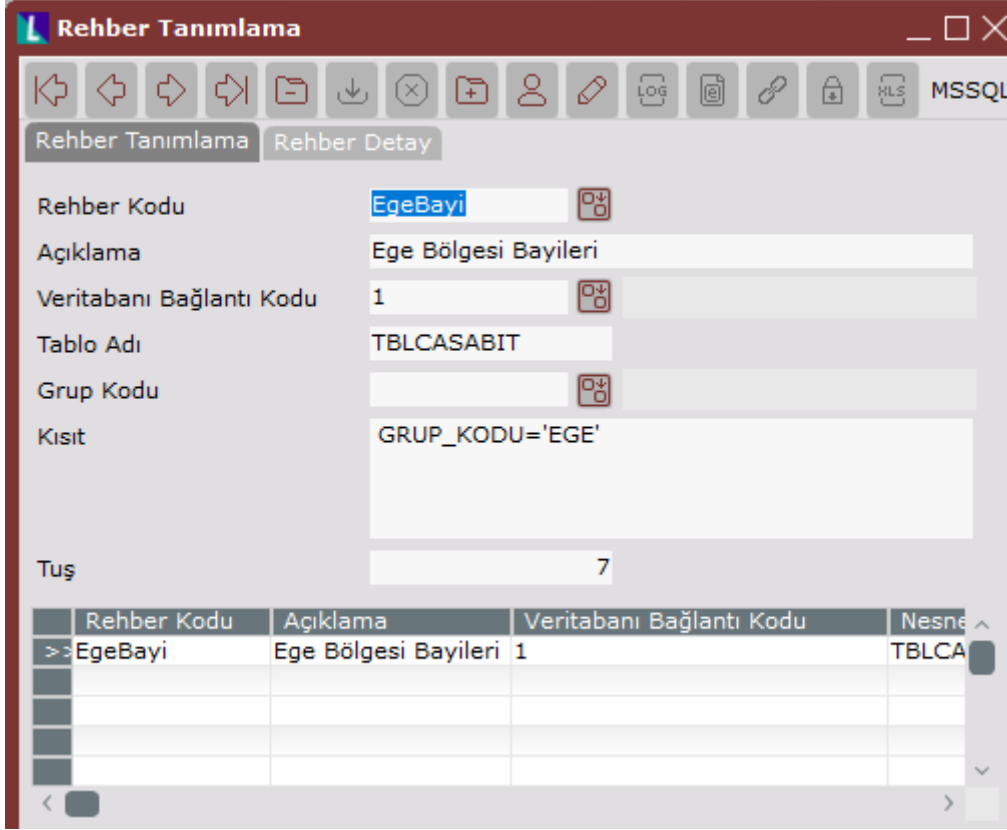


Ekran Görüntüsü 17

Script girişinde Visual Basic dili tam anlamıyla desteklenmekte olup bu dil kullanılarak istenildiği şekilde programlama yapılabilir. NDI formunun mevcut bileşenleri, özellikleri ile NDI'a özel geçerli değişkenler, Script ortamında kullanılabilir. Script ile yapılabilecekler birkaç basit örnek verecek olursak, bir veri giriş bileşenine kullanıcının yazdığı değer, bileşenin çıkışında (OnExit) kontrol ederek geçerli bir değer olup olmadığını saptamak, geçersiz değer ise uyarı vermek ve işlemi durdurmak; Bir butona basıldığında ya da yine bir bileşenin çıkışında birtakım hesaplamalar yapmak ve sonucu form üzerinde göstermek, bir butona basıldığında başka bir pencere açılmasını sağlamak vb.dir. Dinamik Kodlama kullanımı ile ilgili detay bilgi için ilgili dokümanımızı inceleyebilirsiniz.

2.2. Rehber Tanımlama

Rehber Tanımlama seçeneği ile, NDI tasarımlarında kullanılacak olan her çeşit rehber tanımlanabilir, topluca izlenebilir ve yönetilebilir. Bu bölümde tanımlanan bir rehber, aynı amaca hizmet eden birçok tasarımda ve bir tasarım içinde birden fazla kez kullanılabilir.



Rehber Kodu	Açıklama	Veritabanı Bağlantı Kodu	Nesne
EgeBayi	Ege Bölgesi Bayileri	1	TBLCA

Ekran Görüntüsü 18

Rehber Tanımlama sekmesinde yer alan bilgilerin detayları aşağıdaki gibidir.

Rehber Kodu: Tanımlanan her rehber için serbest ve tekrarsız bir kod belirlenmelidir. Kendi sistematığınıza göre burada kodlamanızı yapabilirsiniz. Belirlenen kod dizayn ortamında tasarıma eklenen rehber tuşunun rehber kodu özelliğinde belirtilecektir.

Açıklama: Tanımlanan rehber için açıklama bilgisi girilecek alandır. Hatırlatma amacıyla, rehberin içeriği ve kullanım amacı ile ilgili bilgi yazılmasında fayda var.

Veritabanı Bağlantı Kodu: NDI ile birden fazla veri tabanında bulunan tablolar için rehber tanımlanabilmektedir. Örneğin hem Temelset hem de Personel veri tabanlarına ait rehber tanımlanabilir. Veri tabanı bağlantıları dokümanın ilerleyen bölümlerinde anlatılacak olan başka bir menü seçeneğinden yapılmaktadır. (Bkz: Veri tabanı Bağlantı Tanımlama). Her bir veri tabanı bağlantısı tanımına bir kod verilecektir. Bu sahada ise, tanımlanan veri tabanı bağlantılarından hangisinin kullanılacağı, veri tabanı bağlantı kodu verilerek belirlenecektir. Tanımlı veri tabanı bağlantıları, sahanın rehberi aracılığıyla da belirlenebilir.

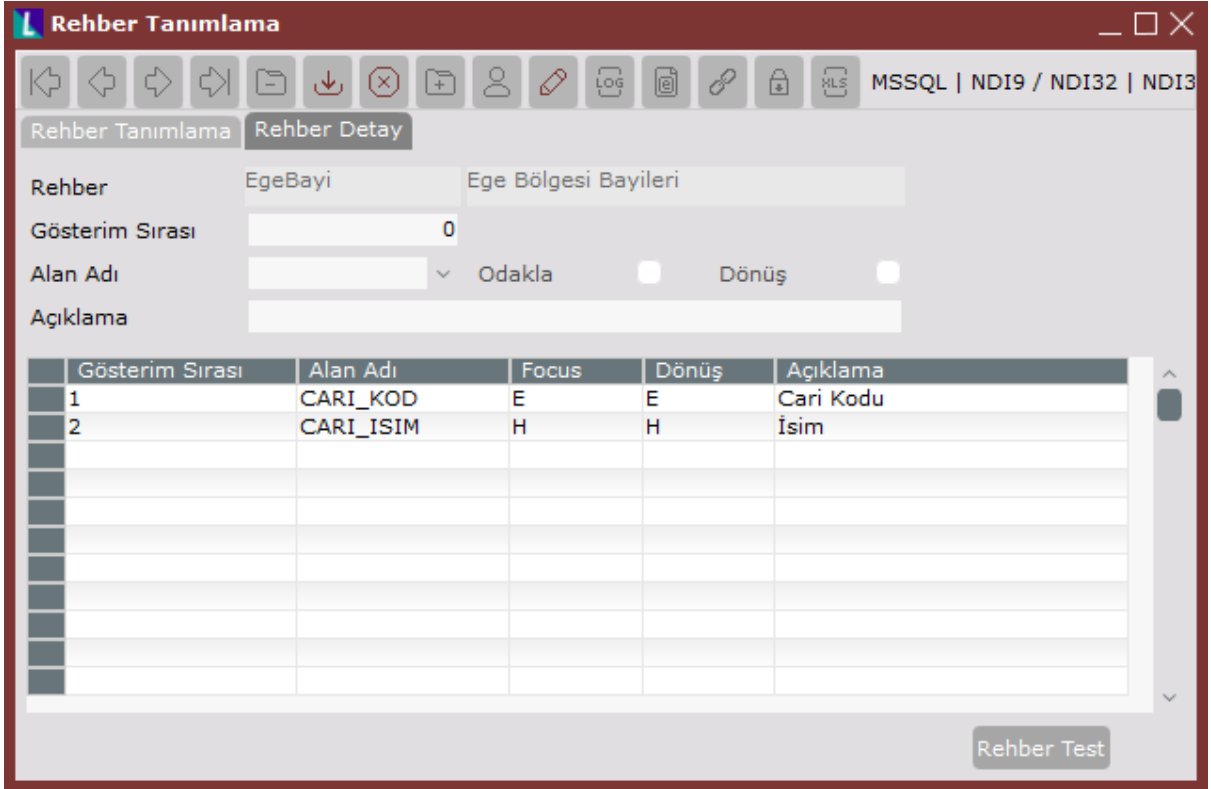
Tablo Adı: Rehber ile ilişkili olan, arama yapılacak ve görüntülenecek tablo ya da View'in veri tabanındaki adıdır. Tablo ya da View'in dizayn öncesinde, veri tabanında SQL komutları yardımıyla yaratılmış olması gerekmektedir.

Grup Kodu: Hazırlanan rehberlerin gruplanması isteniyorsa bu sahada, ilgili rehberin içinde yer alacağı grubu belirtebilirsiniz. Kendi sistematığınıza göre gruplandırmayı yapabilirsiniz. Herhangi bir grup kodu verilmezse, NDI, rehberi GENELREHBER grubu altına alacaktır.

Kısıt: Rehberin düzenlendiği tablodaki herhangi bir sahaya kısıt verilerek, rehberde gelen kayıt kümesinin daraltılması sağlanabilir. Kısıt cümlesi, SQL cümlelerinin WHERE ile başlayan kısıt bölümünde yazılan formatta olmalıdır.

Tuş: Rehber kısa yol tuşudur. Kullanımda, Ctrl tuşu ile birlikte bu tuşa basıldığında, rehber aktif hale gelir.

Rehber Detay sekmesine geçildiğinde, kullanılacak olan rehber alanları ön sekmede yazılmış olan tablodaki alanlardan tek tek seçilmektedir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 19).



Ekran Görüntüsü 19

Bu sekmede yer alan alanların detayları aşağıda verilmiştir.

Gösterim Sırası: Tanımlanacak sahanın rehberde kaçınıcı sırada getirileceğinin bilgisidir.

Alan Adı: Rehberde getirilecek olan sahanın tablodaki saha ismi karşılığıdır.

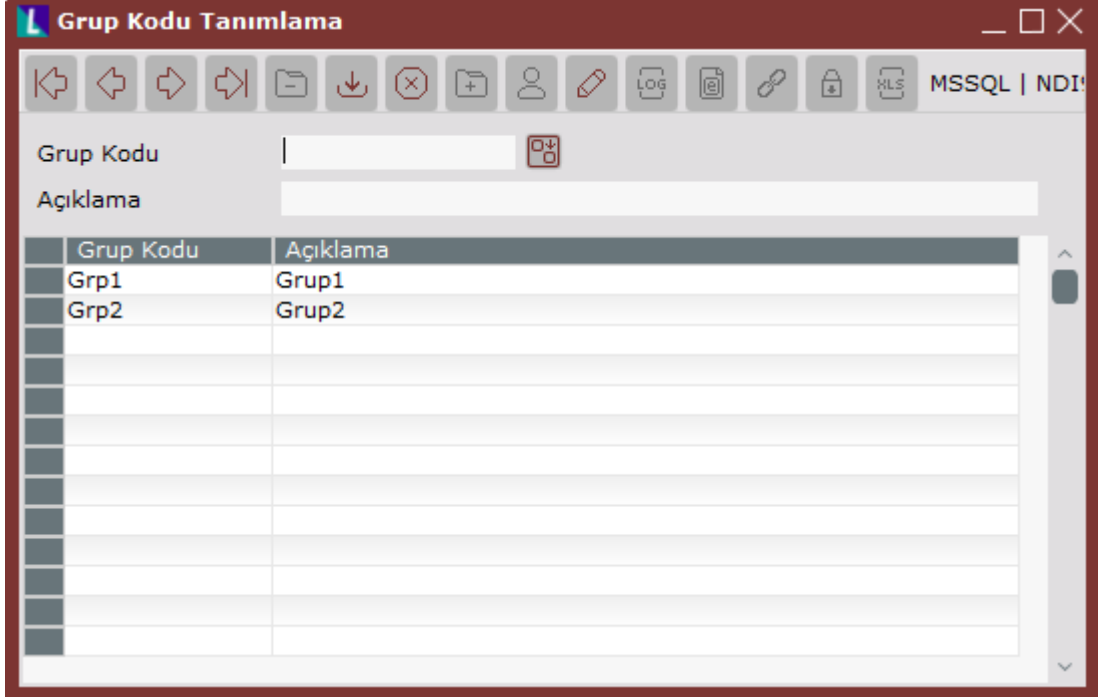
Açıklama: Rehberde getirilecek olan sahanın kullanıcıya gösterilecek başlık bilgisidir.

Odakla: Rehber açıldığında arama amaçlı üzerinde durulacak olan sahanın hangisi olacağını belirlediği bilgisidir. Rehberde bulunan alanlardan sadece bir tanesi için bu değer işaretlenebilir.

Dönüş: Rehberden uygulamaya döndürülmesi istenen sahanın hangisi olduğunun belirlendiği alandır. Rehberde bulunan alanlardan sadece bir tanesi için bu değer işaretlenebilir.

2.3. Grup Kodu Tanımlama

Dizayn ve rehberlerin gruplandırılması için grup tanımlamalarının bu ekran ile yapılmış olması gerekmektedir. Burada yapılan grup tanımlamaları rehber ve dizayn kayıt ekranlarındaki Grup Kodu rehberinden seçilebilecektir.



Ekran Görüntüsü 20

2.4. Veritabanı Bağlantı Tanımlama

NDI aracılığıyla yapılan dizaynlarda kullanılan veri, istenen herhangi bir veritabanında saklanabilmektedir. İstenirse, veriler birden fazla veritabanında da bulunabilir. Bu ekran, NDI uygulamasında kullanılacak verilerin getirileceği veritabanı bağlantılarını tanımlamak amacıyla kullanılır.

Bağlantı Kodu: Tanımlanan her veritabanı bağlantısı için kullanıcı tarafından tekrarsız bir kod belirlenmelidir. Kendi sistematığınıza göre burada kodlamayı yapabilirsiniz. Burada vereceğiniz kod, tasarlanmış olan veritabanı ilişkili ekran ve rehber tanımlamalarında Veritabanı Kodu alanında seçilebilecektir.

Bağlantı Açıklama: Veritabanı bağlantısının kullanıcı tarafından belirlenen açıklama bilgisidir. Hatırlatma amacıyla ilgili bağlantıyı açıklayabilecek bir bilgi yazılmalıdır.

Paket: Netsis paketlerinden birine bağlantı yapılıyorsa, program otomatik olarak ilgili paketin hangi veritabanı sunucusunda çalıştığını algılar. Bu alanda Ticari, Personel, Demirbaş, İşletme ve Diğer seçeneklerinden birinin seçilmesi gerekmektedir. Burada Diğer seçeneğinin seçilmesi demek, verilerin Netsis paketinin kurulu olmadığı farklı bir veritabanından geleceği anlamına gelmektedir.

Hesaplansın: Veri tabanı bağlantısı, Netsis'in diğer paketleri içinden kullanılacak nesnelere için tanımlanıyorsa, mutlaka hesaplanacak seçeneği işaretlenmelidir. Bu durumda, nesne paketin içinden çalışırken, veri tabanı bağlantısını kendi içinde çalıştığı paketinkiyle aynı şekilde yapabilecektir.

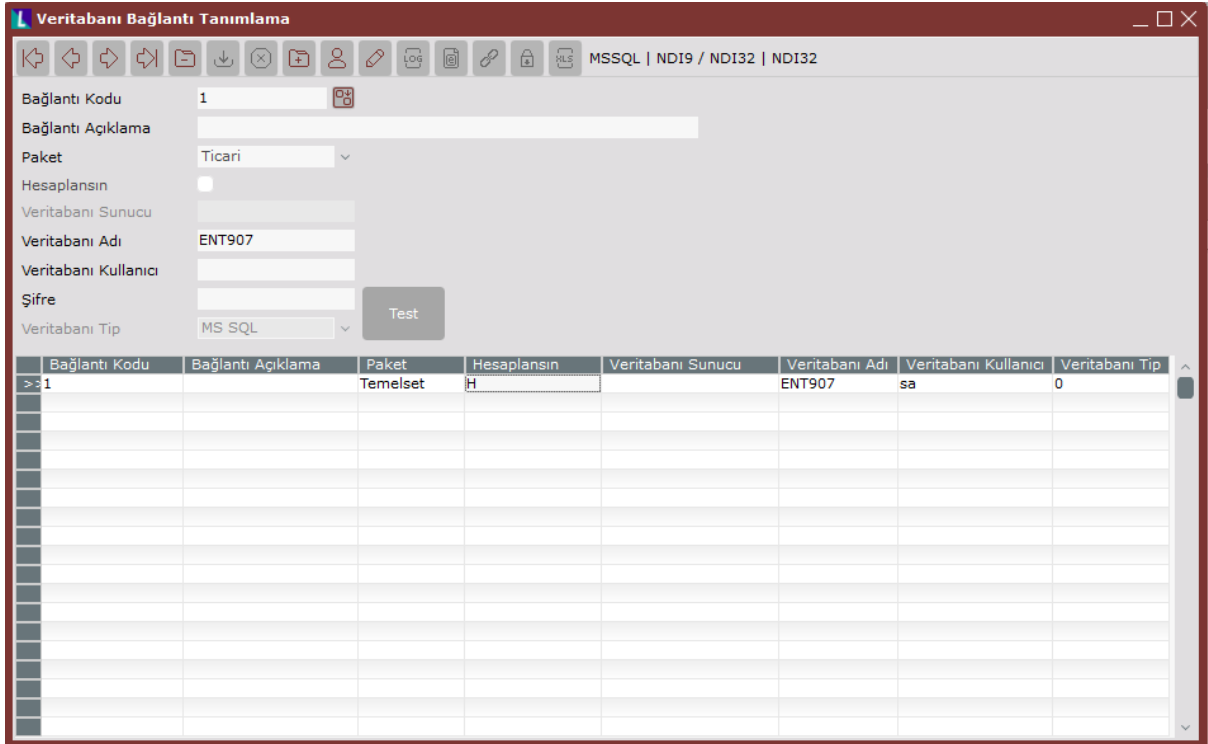
Veritabanı Sunucu: Netsis paketleri dışında bir paket ile bağlantı yapılacak ise, veritabanı sunucusunun ismi yazılmalıdır. Netsis paketleri ile bağlantıda, bağlanılacak veritabanı sunucusu bilgileri, pakete ait kurulum bilgilerinden otomatik alınır ve sorgulanmaz.

Veritabanı Adı: Tanımlanan bağlantı kodu ile bağlanılacak veritabanı adının yazıldığı alandır.

Veritabanı Kullanıcı: Yukarıda detayları verilen veritabanı sunucusu ve veritabanına bağlantı gerçekleştirirken kullanılacak kullanıcı adı bilgisidir. Buraya yazılacak kullanıcı, veritabanı seviyesinde tanımlı bir kullanıcıdır, Netsis içerisinde mevcut tanımlanan kullanıcılar değildir. Paket bilgisi olarak Diğer dışında bir seçenek seçilmiş ise bu alana bir değer yazılması istenmeyecektir. Bu durumda veritabanı kullanıcısı olarak pakete ait kurulum bilgilerinden otomatik olarak getirilir.

Şifre: Veritabanı kullanıcısının veri tabanına bağlanmak için kullandığı şifredir. Paket bilgisinde Diğer dışında bir seçenek seçilmiş ise bu alana bir değer yazılması istenmeyecektir.

Veritabanı Tip: Paket bilgisi olarak Diğer seçildiğinde aktif olan bir alandır ve Diğer seçeneği dışında biri seçildiğinde bu bilgi paketin kurulum bilgilerinden otomatik olarak alınacaktır. Diğer seçeneği ile bağlantı kurulmak istenen veri tabanının tipi seçilebilmektedir. Bu alanda MSSQL, Oracle seçeneklerinden birinin seçilmesi gerekmektedir.

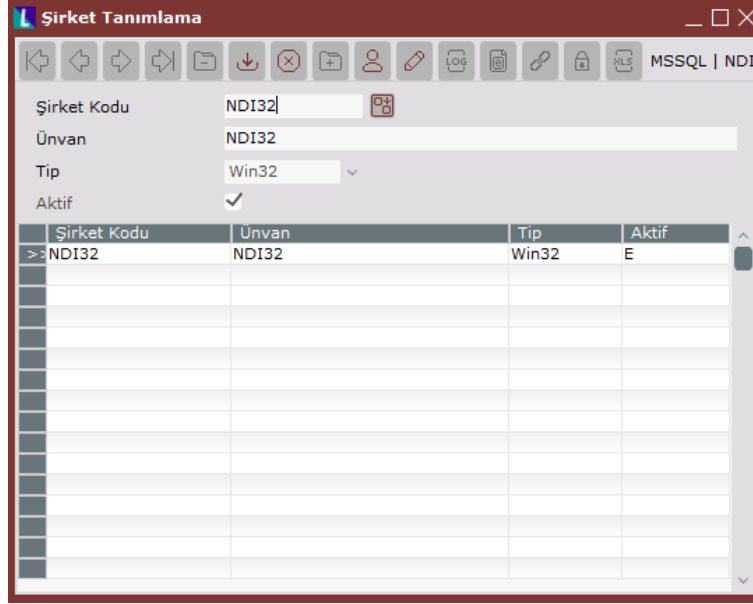


Bağlantı Kodu	Bağlantı Açıklama	Paket	Hesaplansın	Veritabanı Sunucu	Veritabanı Adı	Veritabanı Kullanıcı	Veritabanı Tip
>: 1		Temelset	H		ENT907	sa	0

Ekran Görüntüsü 21

2.5. Şirket Tanımlama

NDI uygulaması ilk kurulduğunda varsayılan olarak NDI32 adı ile otomatik olarak oluşturulmuş bir şirket tanımı olacaktır. İstenirse Şirket Tanımlama işlemi ile farklı şirketler de oluşturulabilir. Bu şirketlerde farklı tasarımlar ve farklı kullanıcılar yer alabilir. NDI'a giriş sırasında birden fazla şirket bulunması halinde giriş yapılacak şirketin seçilmesi gerekecektir.

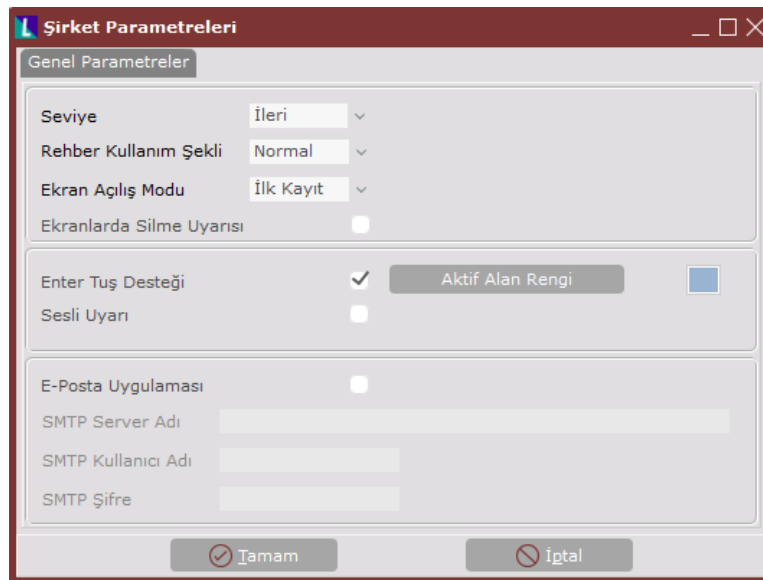


Şirket Kodu	Unvan	Tip	Aktif
> NDI32	NDI32	Win32	E

Ekran Görüntüsü 22

2.6. Şirket Parametreleri

İçinde bulunulan NDI şirketine ait ana parametrelerin bulunduğu bölümdür. Bu ekran üzerinden ayarlanabilecek olan parametreler aşağıdaki gibidir.



Ekran Görüntüsü 23

Seviye: Bu parametre ile İleri/Kolay olmak üzere iki seviyede belirlenebilmektedir. İleri seçeneği seçildiğinde dizayn ortamı ekranında yer alan VCL Palette kısmında “İleri” grubu altında yer alan bileşenler kullanılabilir. Bu seçenekte Kolay seçilmesi durumunda buradaki bileşenler kullanılamayacaktır.

Rehber Kullanım Şekli: Rehberlerin farklı şekillerde kullanılması mümkündür. Buradaki Combobox alanından istenilen rehber şekli seçilmelidir. Rehberler Normal, Sırasız ve Hızlı olmak üzere 3 çeşittir. Kullanım şekli Temelset paketindeki ile aynıdır.

Ekran Açılış Modu: Veri tabanı ilişkili olan NDI dizaynlarında ilgili ekran açıldığında veritabanı bağlantılı olan alanların nasıl dolacağı seçilmektedir. Burada İlk Kayıt, Yeni Kayıt ve Son Kayıt seçeneklerinden biri seçilebilecektir. İlk Kayıt seçili ise form açıldığında ilk kayda odaklanacak, Son Kayıt seçili ise form açıldığında son kayda veya Yeni Kayıt seçili ise form yeni kayıt girişine hazır şekilde hiçbir kayda odaklanmadan açılacaktır.

Ekranlarda Silme Uyarısı: Veritabanı bağlantılı olan NDI dizaynlarında mevcut bir kayıt silinmek istendiğinde kullanıcıya “Kayıt silinecektir. Emin misiniz?” gibi bir uyarı mesajı çıkması isteniyorsa bu seçenek işaretlenmelidir.

Sesli Uyarı: İşlemler sırasında çıkan uyarı ekranlarında sesli olarak da uyarı gelmesi isteniyorsa işaretlenmesi gereken parametredir.

E-Posta Uygulaması: Formlar aracılığı ile e-posta gönderimi desteklenmesi isteniyorsa işaretlenmesi gereken parametredir. Bu parametre işaretlendiğinde, e-posta uygulaması için gerekli olan aşağıdaki iki saha sorgulanacaktır.

SMTP Server Adı: E-posta uygulaması işaretlendiği zaman aktif olan parametredir. Bu sahaya internet sunucusunun adı girilmelidir.

SMTP Kullanıcı Adı: E-posta uygulaması işaretlenmiş ise aktif olan parametredir. İnternet sunucusunun bulunduğu makinede geçerli olan bir kullanıcının adının girileceği sahadır. NDI üzerinden e-posta gönderimi yapıldığında, gönderen kişi olarak bu sahaya girilen kullanıcı adı görüntülenecektir.

SMTP Şifre: SMTP Kullanıcı Adı sahasına girilen kullanıcıya ait şifrenin girilebileceği sahadır. Kullanılan bazı internet sunucuları için bu sahaya bilgi girilmesi zorunludur. Kullanıcı adı ve şifre sahalari, bilgi girişinin zorunlu olmadığı durumlarda boş geçilebilir.

2.7. Ekran Hakları Tanımlama

NDI ile tasarlanan nesnelerin, NDI uygulamasından kullanımı ile ilgili kullanıcı hakları belirlemeye yarayan bölümdür. NDI ile tasarlanan ekranlar Temelset vb. diğer paketlerden kullanılacaksa burada herhangi bir tanımlama yapmaya gerek yoktur.

Ekran Hakları Tanımlama

MSSQL | NDI9 /

Nesne Tipi: 1-Ekran

Nesne Kodu: 929-3 Yeni Grid-3

Kısıt Kapsam: Tüm Kullanıcılar

Kullanıcı No: -1

Kullanıcı Grup No: -1

İzleme Kayıt Düzeltme Silme

	Nesne Kodu	Kullanıcı No	Nesne Tipi	İzleme	Kayıt	Düzeltme	Silm
>	929-3	-1	1	E	E	E	E

Ekran Görüntüsü 24

Nesne Tipi: Kullanıcı hakları belirlenecek olan nesne tipinin seçileceği alandır. Tasarlanan ekranlar, raporlar ve rehberler için kullanıcı hakları tanımlanabilmektedir.

Nesne Kodu: Dizayn Hazırlama ile hazırlanmış olan dizaynın, Rehber Tanımlama ile hazırlanmış olan rehberin ya da rapor modülünde hazırlanmış raporun kodudur.

Kısıt Kapsam: Kullanıcı haklarının, tek bir kullanıcı, kullanıcı grubu ya da tüm kullanıcılar bazında tanımlanacağını bilgisidir.

Kullanıcı No, Kullanıcı Grup No: Bir tek kullanıcı ya da kullanıcı grubu için hak tanımlanması isteniyorsa, kısıt kapsam sahasında belirlenen seçeneğe göre kullanıcı kodunun ya da grup kodunun girileceği sahalardır. Rehberden yararlanarak tanımlı kullanıcılardan ya da gruplardan seçim yapılabilir.

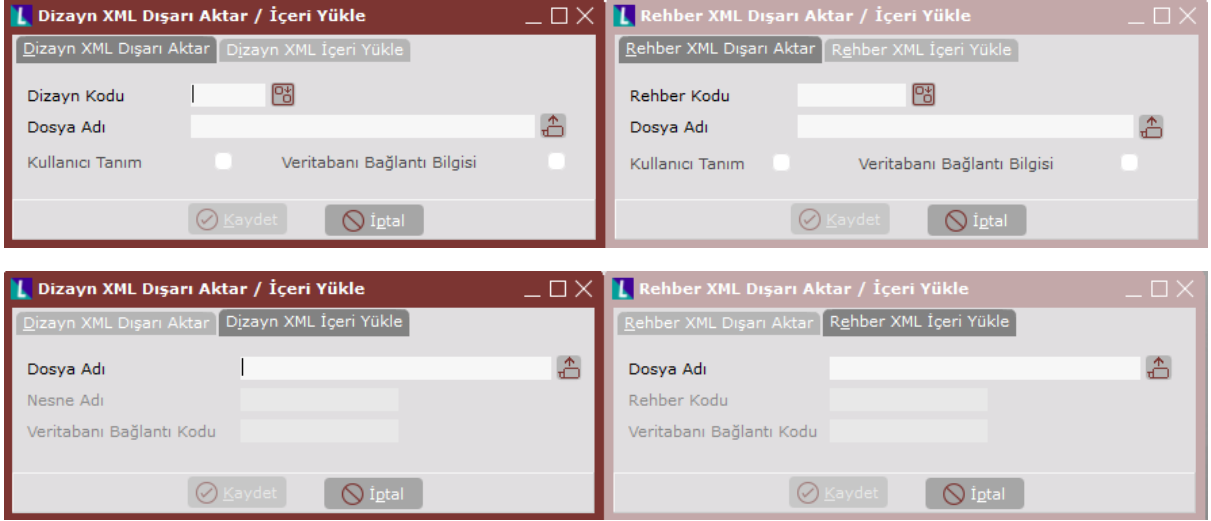
İzleme, Kayıt, Düzeltme, Silme: Belirlenen kullanıcı, kullanıcı grubu ya da tüm kullanıcıların, bu nesne üzerinde yapabileceği işlemlerin belirlenebileceği sahalardır. Yapılması istenen işlemler işaretlenmeli, engellenmesi istenen işlemler ise işaretlenmemelidir.

Tüm Yetkileri Ver: İzleme, Kayıt, Düzeltme, Silme işlemlerinin tamamının tek tuşla işaretlenmesini sağlar.

Tüm Yetkileri Kaldır: İzleme, Kayıt, Düzeltme, Silme işlemlerinin tamamının tek tuşla işaretlerinin kaldırılmasını sağlar.

2.8. XML Dışarı Aktar – İçeri Yükle

Dizayn XML Dışarı Aktar ve Rehber XML Dışarı Aktar seçenekleri NDI'da tanımlanmış olan bir dizayn veya rehberin dış ortama XML dosya formatında kaydedilmesi için kullanılır. Dizayn XML İçeri Yükle ve Rehber XML İçeri Yükle seçenekleri ise öncesinde XML dosya olarak dışarı aktarılmış dizayn veya rehberlerin tekrar NDI'a kaydedilebilmesi için sağlanmaktadır.



Ekran Görüntüsü 25

Dışarı aktar işleminde yer alan alanlar;

Dizayn Kodu: Aktarılmak istenen dizaynın, dizayn tanımlamada belirlenen kodudur.

Dosya Adı: Aktarılmak istenen fiziksel dosya ismi olup, ekrandaki yardım butonu aracılığıyla klasör ve dosya ismi belirlenebilir.

Kullanıcı Tanım: Kullanıcı Tanımlarının aktarılması, aktarılan bu nesnenin, yüklenmesi sırasında, karşı taraftaki NDI uygulamasında bulunan tüm kullanıcılara bu nesne ile ilgili tüm hakların verileceği anlamına gelir. Kullanıcı Tanımları aktarılmamış ise, nesnenin yüklenmesi sırasında karşı taraftaki NDI uygulamasında herhangi bir kullanıcı hakkı tanımlanmayacak, kullanıcılar yüklenen bu nesneyi göremeyecekler, kullanıcı haklarının yükleme sonrasında ayrıca yapılması gerekecektir.

Veri Tabanı Bağlantı Bilgisi: Veri tabanı bağlantı bilgisinin de nesneyle birlikte transfer edilip edilmeyeceğini belirlemek içindir. Veri tabanı bağlantısı transfer edilmediği durumda, başka NDI paketine bu XML yüklendiğinde, dizayn tanımında veri tabanı bağlantısı oluşturulması gerekecektir.

İçeri yükle işleminde yer alan alanlar;

Dosya Adı: Yüklenmesi istenen fiziksel dosya ismi olup, ekrandaki yardım butonu aracılığıyla klasör ve dosya ismi belirlenebilir.

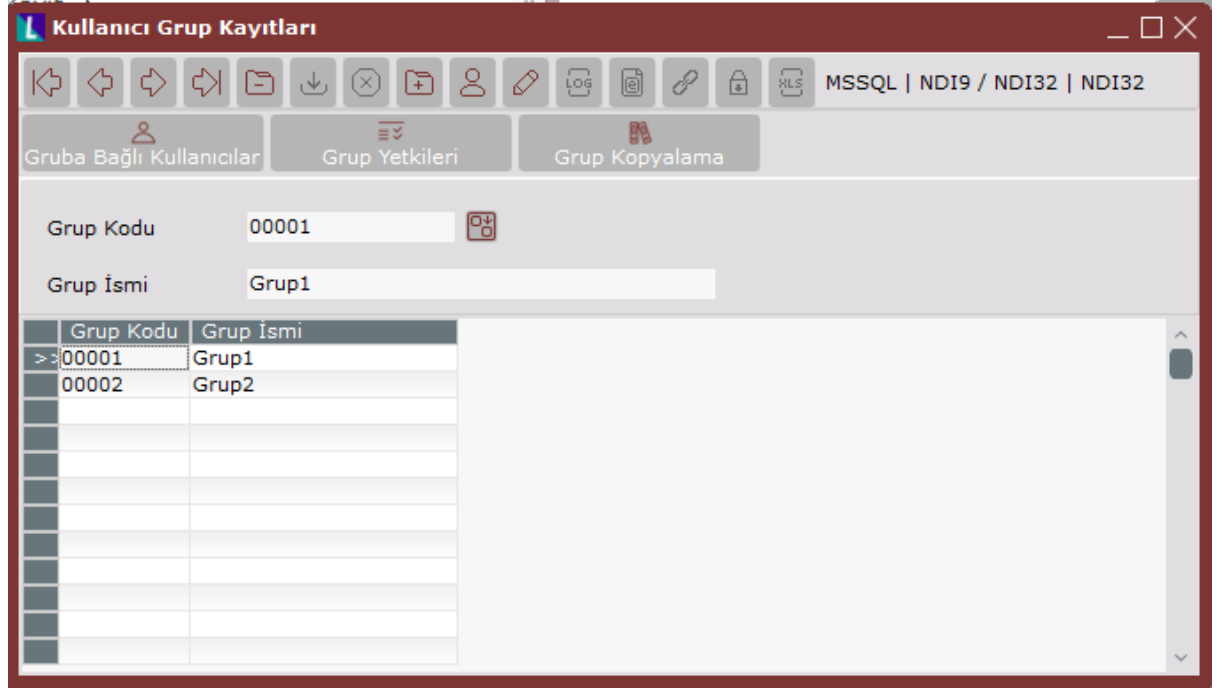
Nesne Adı: Yüklenecek nesnenin kodu, XML dosyadan bulunarak getirilmektedir. İstenirse değiştirilerek farklı bir kodla yüklenebilir.

Veritabanı Bağlantı Kodu: Yüklenecek nesnenin XML dosyaya aktarımı sırasında veritabanı bağlantı kodu aktarılmış ise bu bilgi otomatik getirilecektir. İstenirse değiştirilip mevcut veri tabanı

bağlantılarından biri kullanılabilir. Eğer veri tabanı bağlantı bilgisi aktarılmamışsa bu saha okutulmayacaktır ve nesnenin veritabanı bağlantı bilgisi oluşmayacaktır. Bu durumda nesnenin tasarlandığı bölümden bu bilgi düzenlenmelidir.

2.9. Kullanıcı Grup Kayıtları

Gezgin\Genel\Kullanıcı İşlemleri\Kayıt menüsü altında yer alan Kullanıcı Grup Kayıtları ekranı ile NDI'da yetkisi olacak kullanıcıların belirli gruplar altında yer alması isteniyorsa öncelikle bu ekrandan tanımlanması gerekmektedir.



Ekran Görüntüsü 26

Ayrıca bu ekran üzerinden seçilmiş olan gruba bağlı olan kullanıcılar Gruba Bağlı Kullanıcılar butonu ile listelenebilir, Grup Yetkileri butonu ile seçilmiş olan gruba atanmış olan haklar izlenebilir veya Grup Kopyalama butonu ile mevcut bir grup tanımı kopyalanabilir.

3. NDI ile Netsis Paketleri Entegrasyonu

NDI paketinde hazırlanan ekranların Temelset ve Netsis Bordro paketinde bulunan modüllerdeki menülere eklenebilmesi ve bu modüllerden çalıştırılabilmesi ve NDI paketinde hazırlanan rehberlerin, Temelset ve Bordro paketlerinde hazırlanan ek rehberler mantığıyla kullanılabilmesi mümkündür. Ayrıca, NDI paketinde hazırlanarak Temelset ve Bordro paketine eklenen ekranlar için Kolon Bazı Geçerlilik, Satır Bazı Güvenlik ve Log uygulamaları kullanılabilir.

NDI'da hazırlanan ekran veya rehberlerin Netsis Temelset veya Netsis Bordro içerisinde kullanılabilmeleri için bazı tanımlamaların yapılması gerekmektedir.

3.1. NDI ile Netsis Temelset Bağlantısı

NDI paketinde hazırlanan ekran ve rehberlerin kullanılacağı şubeler için öncelikle Netsis Temelset paketinde bulunan Yardımcı Programlar/Şirket/Şube/Parametre Tanımları ekranında bulunan “NDI Uygulaması Var” parametresinin işaretlenmesi gerekmektedir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 27).

The screenshot shows the 'Şirket / Şube / Parametre Tanımları' window. The 'NDI Uygulaması Var' checkbox is checked and highlighted with a red box. Other parameters include 'Güvenlik Uygulaması', 'Form Bazı Güvenlik Uygulaması Var', 'Rehber Kullanım Şekli', 'Dinamik Kodlama Sistemi', 'Sabit Kart Yabancı Dil Girişi', 'Online Onay Sistemi', and 'Kullanıcı Hak Devri Kullanılsın'. The 'Şube Kodu' is set to 0 and the company name is 'Logo Yazılım A.Ş.'.

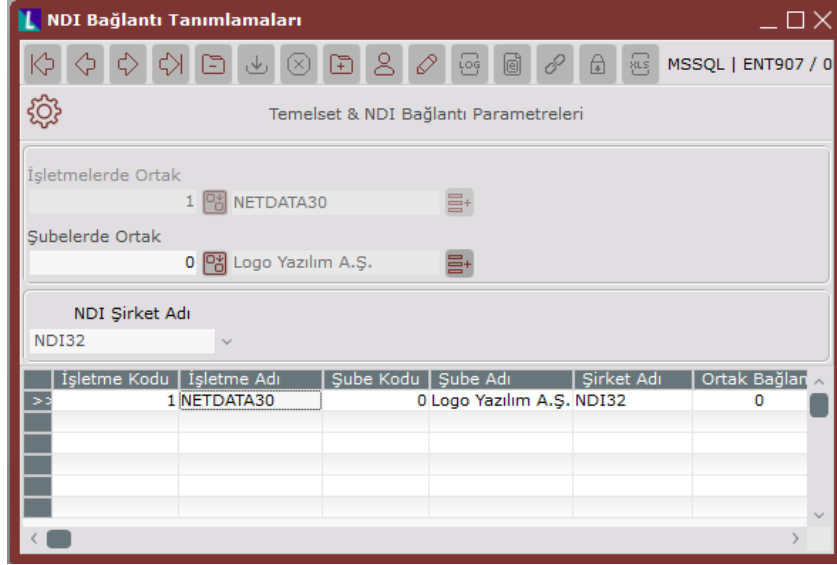
Şube Kodu	Unvan	İşletme Adı
>0	Logo Yazılım A.Ş.	NETDATA30
1	Şube 1	NETDATA30
40	40 numaralı şube	NETDATA30
54	54 numaralı şube	NETDATA30

Ekran Görüntüsü 27

“NDI Uygulaması Var” parametresinin işaretlenmesi halinde Genel\Yardımcı Programlar\Kayıt\NDI menüsü altındaki “NDI Bağlantı Tanımları” ve “NDI Nesneleri” ekranları aktif olacaktır.

3.1.1. NDI Bağlantı Tanımları

NDI Bağlantı Tanımları ekranındaki tanımlamalar ile, Temelset paketindeki şubelerden hangi NDI şirketine bağlanılacağı bilgisi belirlenmektedir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 28).



Ekran Görüntüsü 28

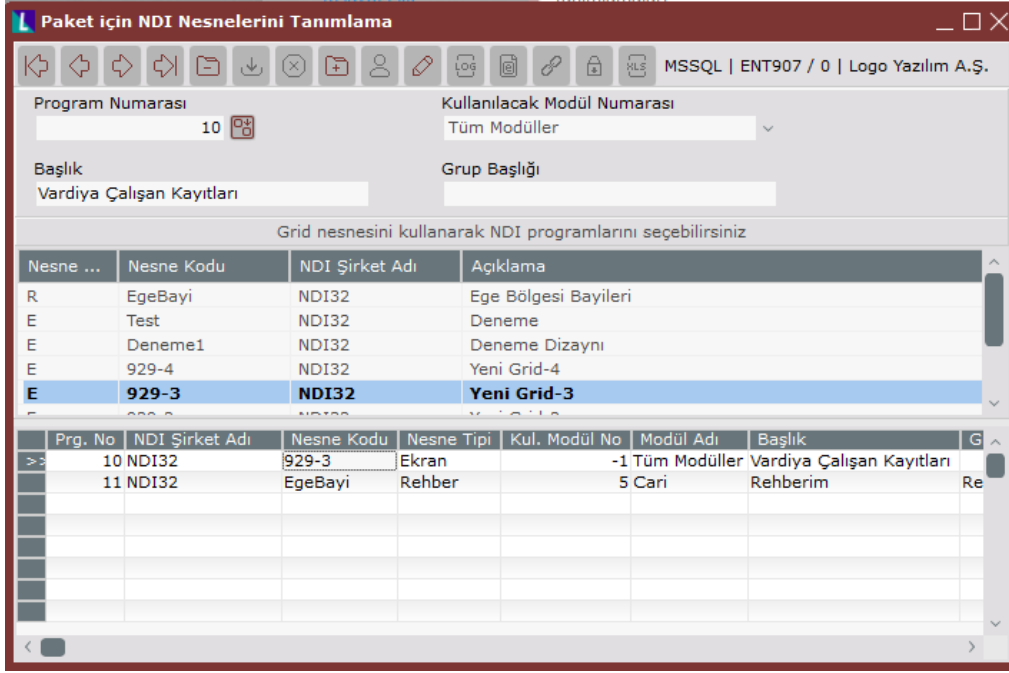
İşletmelerde Ortak: Tanımlanan bağlantının hangi işletmeler için geçerli olduğunun belirlendiği alandır. Temelset-NDI bağlantısının tüm işletmelerde geçerli olması isteniyorsa bu sahaya -1, sadece belirli bir işletmede geçerli olması isteniyor ise de ilgili işletmenin kodu girilmelidir. Bu saha merkez işletmede aktif olacaktır. Bağlantı tanımlaması, merkez işletmede yapılmıyor ise, işletme kodu sahası pasif olacak ve içinde bulunulan işletme kodu program tarafından getirilecektir.

Şubelerde Ortak: Tanımlanan bağlantının hangi şubeler için geçerli olduğunun belirlendiği alandır. Temelset-NDI bağlantısının tüm şubelerde geçerli olması isteniyorsa bu sahaya -1, sadece belirli bir şubede geçerli olması isteniyor ise de ilgili şubenin kodu girilmelidir. Bu saha sadece merkez şubede iken aktif olacaktır. Bağlantı tanımlaması, merkez şubede yapılmıyor ise, şube kodu sahası pasif olacak ve içinde bulunulan şube kodu, program tarafından getirilecektir.

NDI Şirket Adı: Bağlantı kurulacak NDI şirketinin belirlendiği sahadır. Sahanın sağ tarafında bulunan aşağı ok işaretine basıldığında NDI paketinde tanımlı şirketlerin isimleri listelenecektir. Yukarıda açıklanan İşletmelerde Ortak ve Şubelerde Ortak sahaları kullanılarak, birden fazla işletme ve şubenin tek bir NDI şirketi ile bağlantısını sağlamak mümkündür.

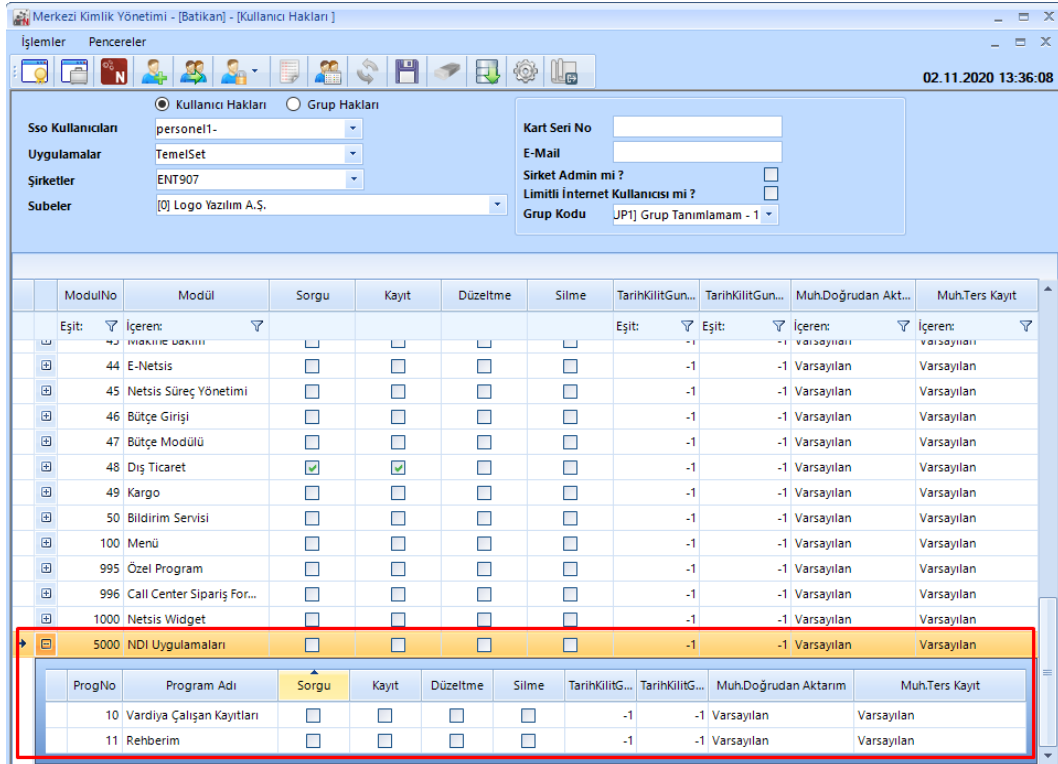
3.1.2. NDI Nesneleri

NDI paketinde hazırlanan ekran ve rehberlerin listelendiği ve bu nesnelerin Temelset modüllerine eklenmesi için kullanılan menüdür. Temelset içerisinde kullanılacak olan her bir ekran ve rehberin bu ekrandan tanımlanmış olması gerekmektedir.



Ekran Görüntüsü 29

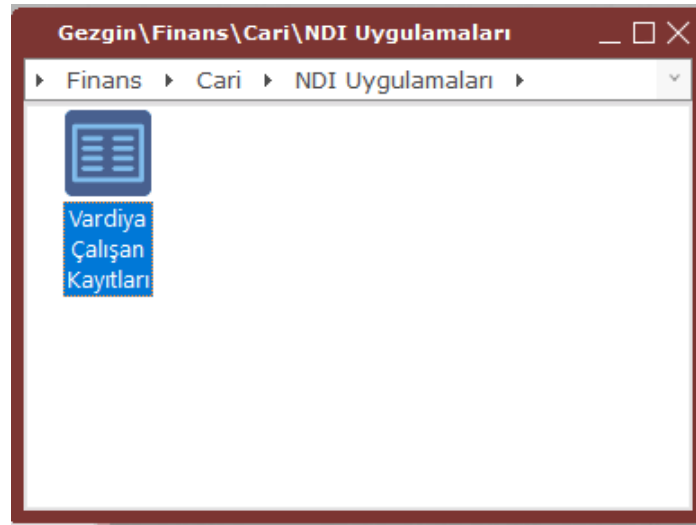
Program Numarası: Temelset'e eklenen her bir NDI nesnesine tekrarsız serbest bir numara verilmelidir. Verilen bu program numaraları daha sonra Merkezi Kimlik Yönetimi üzerinden kullanıcılara nesne ile ilgili hakların belirlenmesi sırasında kullanılacaktır. NDI paketinde tanımlanan nesne ve rehberler, Temelset paketine eklendikten sonra, yönetici (Admin) yetkisine sahip olmayan kullanıcılar için, bu nesnelere ait hak tanımlaması yapılacaktır. (Bkz. Ekran Görüntüsü 30).



Ekran Görüntüsü 30

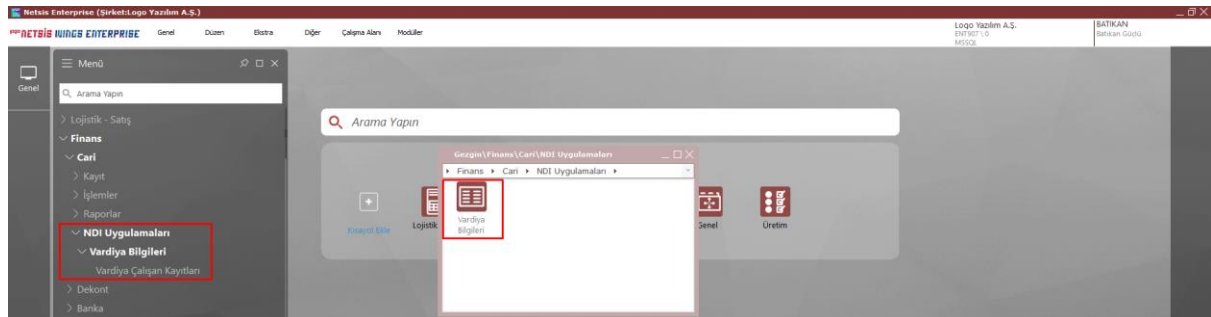
Kullanılacak Modül Numarası: NDI paketinde tanımlanan ekranların, hangi Temelset modülünde kullanılacağına belirlendiği sahadır. İlgili ekranın bütün modüllerde kullanılması isteniyorsa Tüm Modüller, sadece belirli bir modülde kullanılması isteniyorsa, ilgili modül seçilmelidir. NDI’da tanımlanan rehberlerin Temelset paketine eklenmesi aşamasında, burada seçilen Kullanılacak Modül Numarası bilgisinin herhangi bir geçerliliği yoktur. Rehberler, Temelset paketi içinden hazırlanan diğer ek rehberler gibi tüm modüllerde kullanılabilirlerdir.

Başlık: Eklenen ekran ve rehberlerin başlık bilgisi olup, Merkezi Kimlik Yönetiminde kullanıcı hakları tanımlama ekranında ilgili rehber veya ekranlar için bu sahada belirlenen isimler listeleneceklerdir. Ayrıca, tanımlı ekranların Temelset modüllerine eklenmesi halinde, ekranlar için bu sahada girilen başlık bilgileri, modül ana menüsüne gelecek olan NDI Uygulamaları menü başlığı altında listelenecektir. Örneğin NDI paketinde hazırlanan “929-3” nesne kodlu ekranın, tüm modüllerdeki NDI menüsü altına eklenmesi aşamasında, başlık bilgisi olarak “Vardiya Çalışan Kayıtları” girildiğinde, her modülde yer alan NDI Uygulamaları menüsü aşağıdaki gibi olacaktır.



Ekran Görüntüsü 31

Grup Başlığı: Modül ana menüsüne eklenen ekranın, menüde bir alt başlık altında listelenmesi isteniyorsa kullanılacak sahadır. Nesne, ilgili modüldeki NDI Uygulamaları menüsünde, tanımlamada verilen grup başlığı altında listelenecektir. Örneğin “Vardiya Çalışanları” nesnesinin Cari modülüne eklenmesi aşamasında Grup Başlığı sahasına “Vardiya Bilgileri” girilmesi halinde, menü aşağıdaki gibi olacaktır.



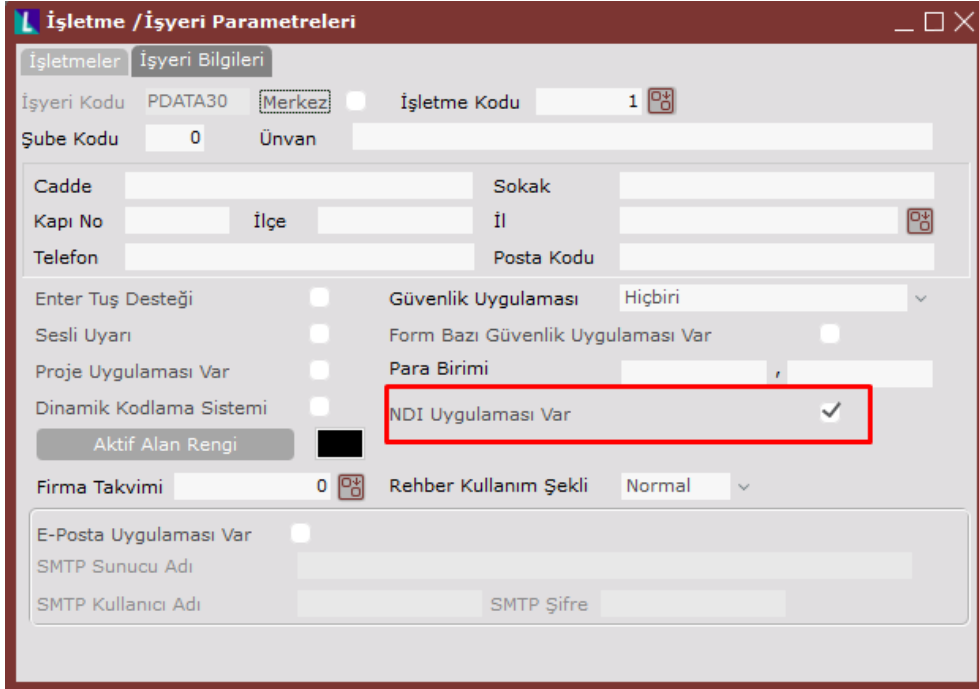
Ekran Görüntüsü 32

NDI paketinde ekran tanımlaması yapılırken form tipi olarak Normal seçilmesi gerekmektedir. Child olarak tanımlanan ekranlar Temelset paketine eklenemeyecektir.

Birden fazla NDI şirketinin olması ve bunlardan birisi için, içinde bulunulan şube ile bağlantı tanımlanmış olması halinde, bu listede, bağlantı tanımlaması yapılmış olsun ya da olmasın, tüm NDI şirketlerinde tanımlanan nesnelere görüntülenecektir. Ancak, bağlantı tanımlanmamış NDI şirketinde oluşturulan nesnelere, bu bölümden Temelset menüsüne eklenebilmesine rağmen, menüde görülemeyecektir. Bu yüzden, nesnelere tanımlı olduğu NDI şirketi için mutlaka NDI-Temelset bağlantı tanımlamasının yapılmış olması gerekmektedir.

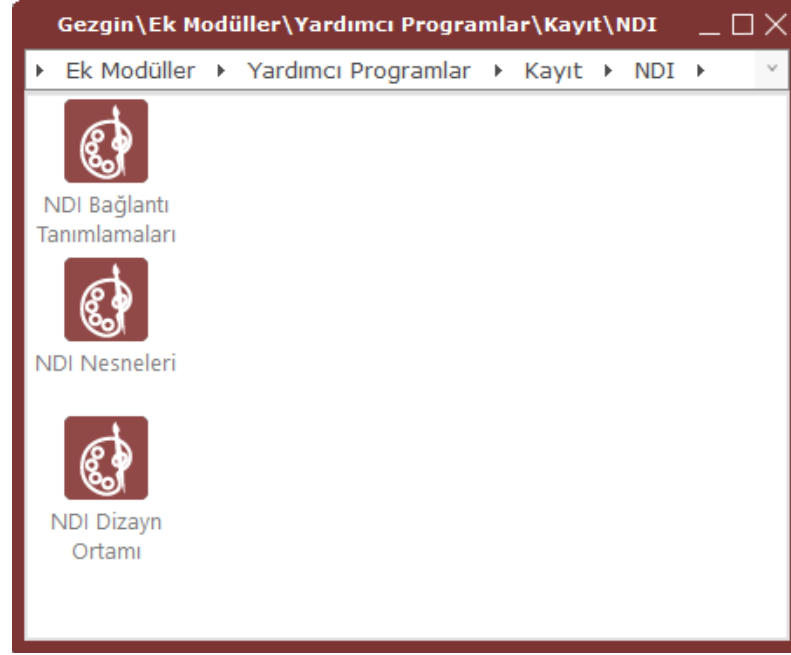
3.2. NDI ile Netsis Bordro Bağlantısı

NDI paketinde hazırlanan ekran ve rehberlerin kullanılacağı şirketler için öncelikle personel paketinde bulunan Ek Modüller\Yardımcı Programlar\Kayıt\İşletme-İşyeri Tanımları ekranında yer alan “NDI Uygulaması Var” parametresinin işaretlenmesi gerekmektedir.



Ekran Görüntüsü 33

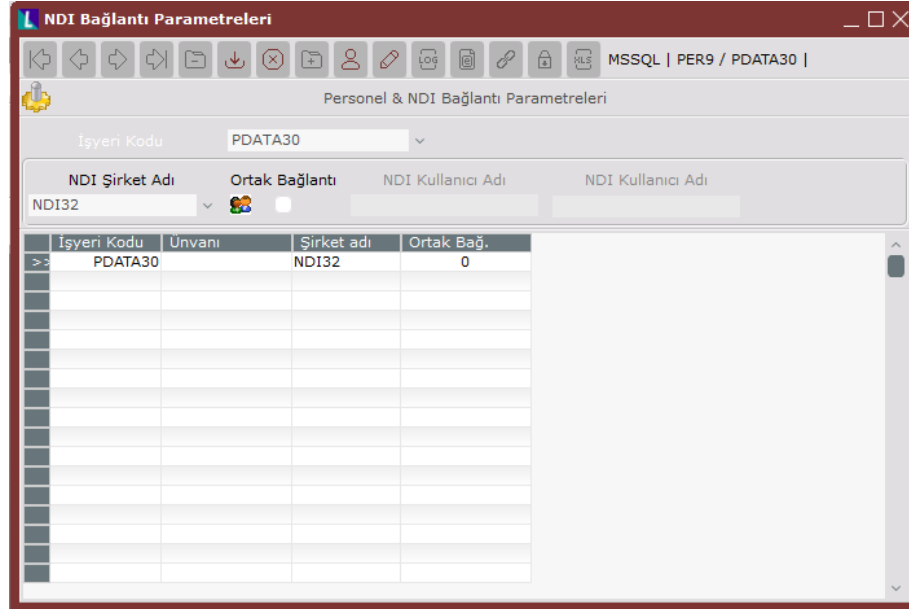
Bu durumda, içinde bulunulan şube ile NDI veri tabanı bağlantısının kurulacağı ve NDI paketinde tanımlanan ekran ve rehberlerin ilgili şubede kullanılmasına yönelik tanımlamaların yapılacağı menüler Netsis Bordo paketindeki Yardımcı Programlar/Kayıt/NDI menüsü altında aktif hale gelecektir.



Ekran Görüntüsü 34

3.2.1. NDI Bağlantı Tanımları

NDI Bağlantı Tanımları ekranındaki tanımlamalar ile, Netsis Bordro paketinden hangi NDI şirketine bağlanılacağı bilgisi belirlenmektedir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 35).



Ekran Görüntüsü 35

İşyeri Kodu: İlgili Netsis Bordro şirketinde yer alan işyeri kodları bu alanda listelenecektir. Burada seçilen işyeri ilgili NDI şirketi ile bağlanmış olacaktır.

NDI Şirket Adı: Bağlantı kurulacak NDI şirketinin belirlendiği sahadır. Sahanın sağ tarafında bulunan aşağı ok işaretine basıldığında NDI paketinde tanımlı şirketlerin isimleri listelenecektir.

Ortak Bağlantı: Tanımlamada belirlenen NDI şirketine bağlanarak NDI ile tasarım yapabilme ve tasarlanmış uygulamaların kullanımının, genel bir kullanıcı ile gerçekleşmesi isteniyorsa işaretlenmesi gereken seçenektir. Ortak Bağlantı seçeneğinin işaretlenmesi halinde (Anonymous Access), NDI paketine bağlantı, Bordro paketine bağlanan kullanıcılar yerine, bu bölümde verilecek olan kullanıcı ve şifre ile yapılacaktır. Bu durumda NDI tarafında, burada belirlenen kullanıcı isim ve şifresinin tanımlı olması yeterli olacaktır. Ortak Bağlantı seçeneğinin işaretlenmediği durumlarda ise (Integrated Netsis Authentication), kullanıcının NDI şirketinde tasarım yapabilmesi ve tasarımları kullanabilmesi için, Bordro şirketine giriş yaptığı kullanıcı adı ve şifresi geçerlidir. Dolayısıyla, Ortak Bağlantının işaretli olmadığı durumlarda, NDI şirketine bağlanacak tüm kullanıcıların ve şifrelerinin, NDI şirketinde tanımlanmış olması gerekmektedir.

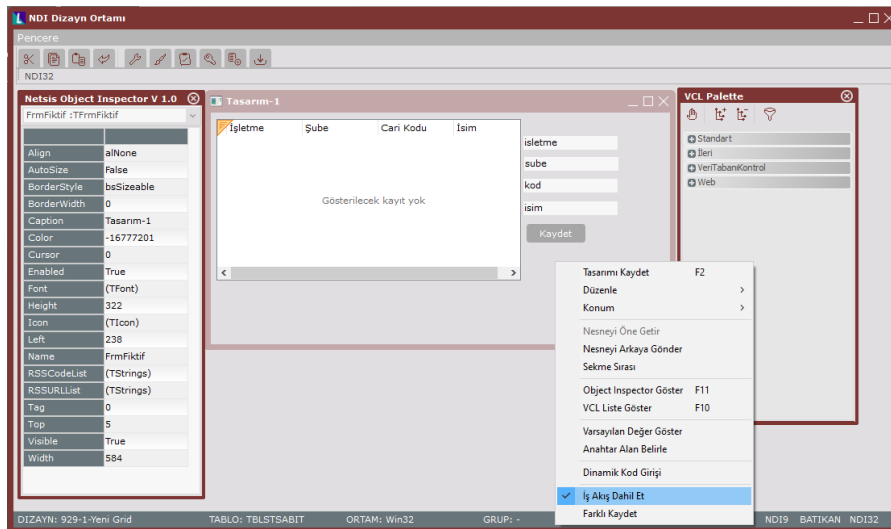
NDI Kullanıcı Adı: Ortak Bağlantı seçeneğinin işaretlenmesi halinde sorgulanan sahadır. Bu sahada, seçilen NDI şirketine bağlantı için geçerli genel kullanıcı adı girilmelidir. Netsis Bordro-NDI entegrasyonunu kullanacak tüm kullanıcılar için burada girilen kullanıcı adı ile bağlantı sağlanacaktır. Girilen kullanıcı adının, mutlaka NDI şirketinde de tanımlanmış olması gerekmektedir.

NDI Kullanıcı Şifresi: Ortak Bağlantı seçeneğinin işaretlenerek, NDI Kullanıcı Adı sahasında belirlenen kullanıcıya ait şifre bilgisinin girileceği sahadır.

NDI Nesneleri menüsünün kullanımı yukarıda açıklanan Temelset paketindeki tanımlamalar ile aynıdır, bu sebeple bu bölümde tekrar detaylandırılmamıştır. NDI Dizayn Ortamı ekranı ile NDI uygulamasının açılması sağlanabilmektedir.

3.3. NDI Nesnelerinde İş Akış Desteği

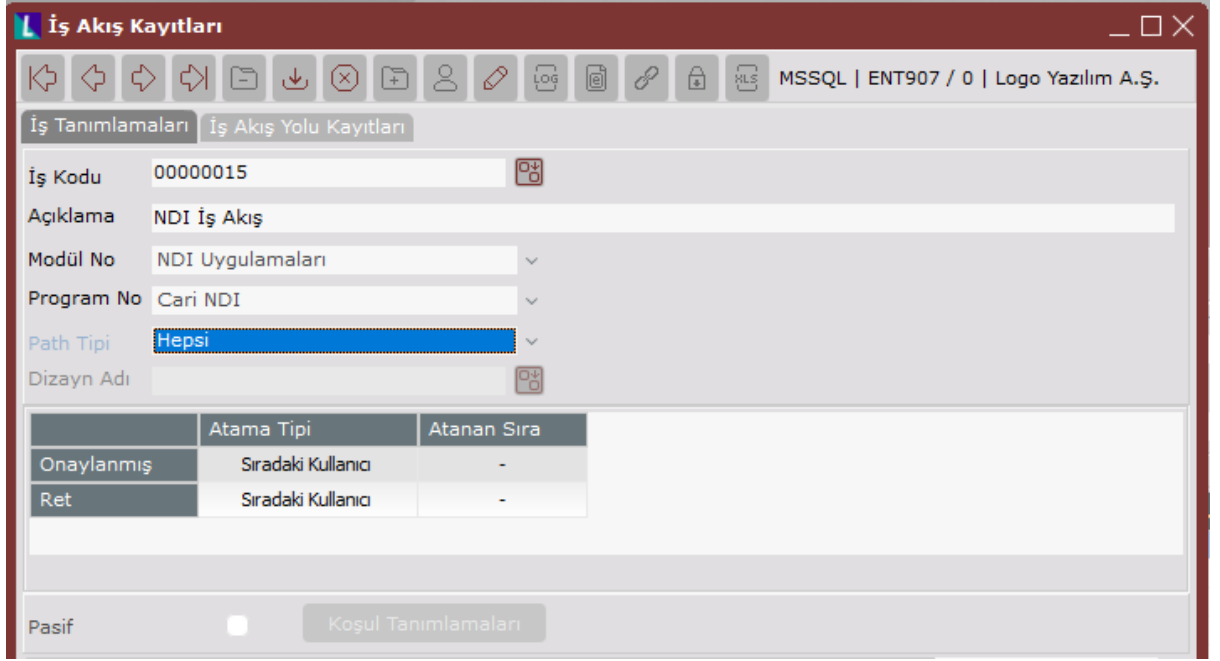
NDI paketinde hazırlanarak Temelset paketine eklenen veritabanı ilişkili ekranlar iş akışa dahil edilebilmektedir. Bunun için öncelikle, NDI paketinde ekranların hazırlanması aşamasında, bu ekranların iş akışa dahil edileceği belirtilmektedir. NDI paketinde ekranların hazırlanması aşamasında, iş akışa dahil edilmek istenen ekranlarda farenin sağ tuşuna tıkladığında gelen menüden “İş Akış Dahil Et” seçeneği işaretlenmelidir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 36).



Ekran Görüntüsü 36

Bu seçenek işaretlenmediğinde, Temelset paketinde iş akışı uygulamasının kullanılıyor olmasına rağmen, NDI paketinde hazırlanan ekranlar, iş akışa dahil edilemeyecektir.

Sonraki adımda İş Akış Kayıtları ekranından NDI Uygulamaları modülü için iş akışa dahil etmek istediğimiz ekranlar için tanımlamalar yapmamız gerekmektedir. Program No alanında iş akışa dahil edilen ve NDI Nesneleri ekranında Temelset üzerinde bir modüle eklenmiş olan NDI tasarımları gelecektir. (Bkz. Ekran Görüntüsü 37).



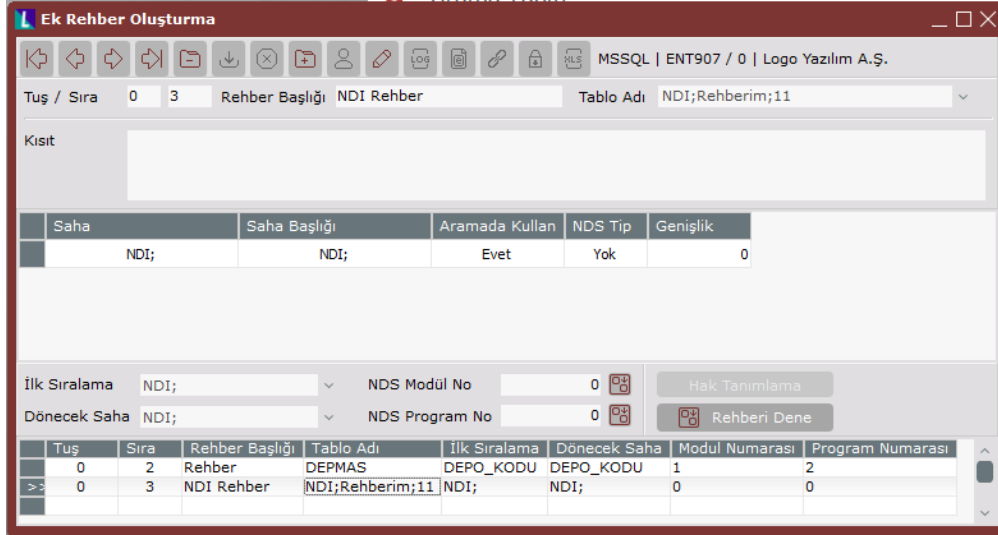
Atama Tipi	Atanan Sıra
Onaylanmış	Sıradaki Kullanıcı -
Ret	Sıradaki Kullanıcı -

Ekran Görüntüsü 37

İş Tanımlamaları sekmesinde bu tanımlamayı yaptıktan sonra ikinci sekme olan İş Akış Yolu Kayıtları ekranından ilgili NDI formu üzerinde Path Tipi alanında belirtilen türde bir işlem yapıldığında hangi kullanıcılara onaya gitmesi isteniyorsa bu tanımlamalar yapılacaktır, bu sekmedeki tanımlamalar klasik Temelset ekranlarındaki iş akış yolu kayıtları için yapılan tanımlamalar ile aynıdır.

3.4. NDI Rehberleri için Ek Rehber Tanımlamaları

NDI paketinde hazırlanan rehberlerin de diğer ek rehberlerde olduğu gibi, Temelset paketinde hangi tuş ile kullanılacakları Yardımcı Programlar\ Kayıt\ Ek Rehber Oluşturma bölümünde belirlenmektedir.



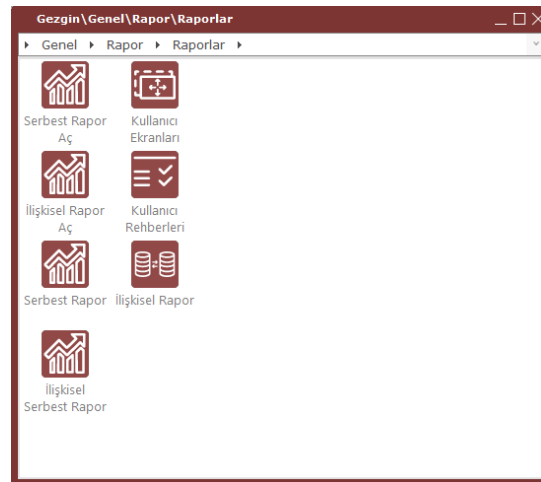
Ekran Görüntüsü 38

Geçerli olması istenen tuş bilgisi girildikten sonra, Tablo Adı sahasında ilgili rehber seçilmelidir. NDI paketinde hazırlanan rehberler, Tablo Adı sahasında bulunan aşağı ok tuşuna basıldığında çıkan listenin en altında bulunmaktadır. Bu rehberlerin listede gösterim formatı “NDI; Rehber Başlığı; Program Numarası” şeklinde olacaktır. Rehber başlığı ve program bilgisi, NDI Nesneleri menüsünde tanımlanmaktadır.

NDI paketinde hazırlanan rehberler için Ek Rehber Oluşturma bölümünde başka herhangi bir tanımlama yapılması gerekmemektedir. Tanımlama kaydedildikten sonraki kullanımı, doğrudan Ek Rehber Oluşturma bölümünden tanımlanan rehberlerde olduğu gibidir.

4. Rapor Modülü

Gezgin\Genel\Rapor\Raporlar menüsü altından tanımlı olan rapor ekranları kullanılabilir. Bu raporların kullanımı Temelset paketinde yer alan rapor modülü ile aynıdır.

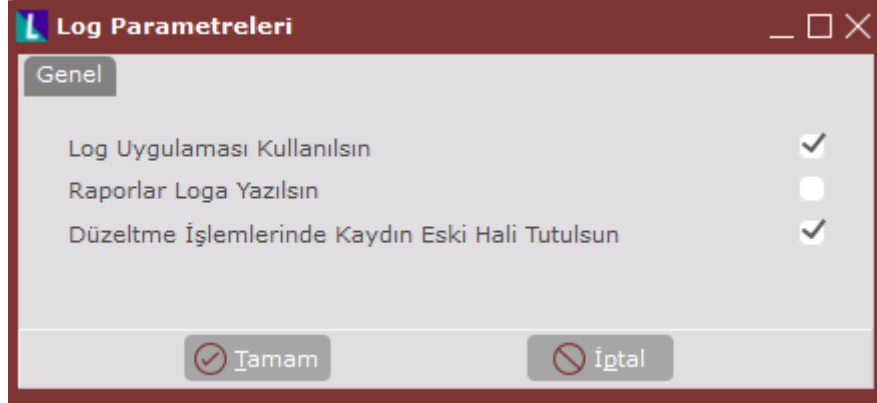


Ekran Görüntüsü 39

Kullanıcı Ekranları raporu ile ekran olarak tasarlanan NDI nesneleri raporlanabilmektedir, benzer şekilde Kullanıcı Rehberleri raporu ile rehber olarak tasarlanan NDI nesneleri raporlanabilmektedir.

5. Log Modülü

NDI ekranları üzerinde yapılan çalışmaların log kayıtlarının tutulması isteniyorsa log modülü kullanılabilir. Uygulama Temelset'deki mantıkta çalışmaktadır, öncelikle Log parametreleri ekranından "Log Uygulaması Kullanılsın" seçeneğinin işaretlenmesi gerekmektedir.



Ekran Görüntüsü 40

Bu ekranda eğer alınan raporların da log kayıtlarında yer alması isteniyorsa "Raporlar Loga Yazılsın" seçeneğinin işaretlenmesi ve değişiklik yapılan kayıtların eski halinin saklanması isteniyorsa "Düzeltilme İşlemlerinde Kaydın Eski Hali Tutulsun" parametresinin işaretli olması gerekmektedir.

Bu tanımlamalardan sonra Log Tutulacak tablolar ekranı ile log tutulması istenen tabloların seçimi yapılmalıdır.

6. Örnek NDI Ekranı

Örnek olarak ZİYARETCİ ve ZİYARETCİ_KART ismi ile iki tablo oluşturulmuş ve firmamıza giriş yapan çalışan personel haricindeki kişileri burada kayıt altına alacağımızı varsayalım.

Column Name	Data Type	Allow Nulls
⚠ Sıra	int	<input type="checkbox"/>
Tip	tinyint	<input type="checkbox"/>
FirmaKodu	varchar(50)	<input checked="" type="checkbox"/>
Ad	varchar(50)	<input checked="" type="checkbox"/>
Soyad	varchar(50)	<input checked="" type="checkbox"/>
Gorusecegikisi	varchar(100)	<input checked="" type="checkbox"/>
KartNo	varchar(10)	<input checked="" type="checkbox"/>
GirisTar	datetime	<input checked="" type="checkbox"/>
CikisTar	datetime	<input checked="" type="checkbox"/>

Column Name	Data Type	Allow Nulls
⚠ KartKodu	varchar(10)	<input type="checkbox"/>
KartSeriNo	varchar(50)	<input type="checkbox"/>
GecerlilikTarihi	datetime	<input type="checkbox"/>
Durum	bit	<input type="checkbox"/>

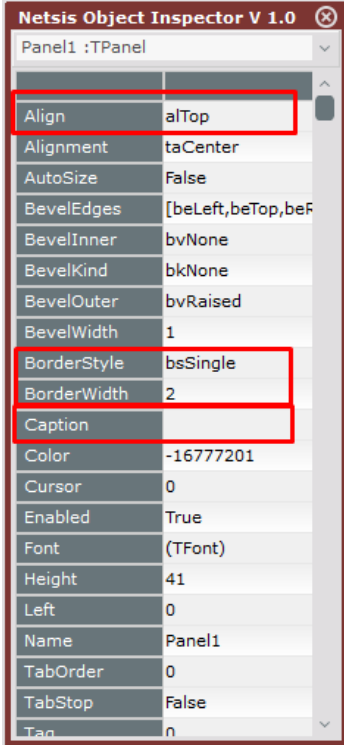
Ekran Görüntüsü 41

Bu tasarım için NDI formunu oluştururken "Veritabanı İlişkili" seçeneğini işaretliyorum, böylece tasarım ekranında VCL Palette bölümünde VeritabanıKontrol bölümünde yer alan bileşenleri kullanabileceğim.

Ekran Görüntüsü 42

Dizayn ortamına geçtiğimizde öncelikle form üzerindeki anahtar alan/alanların belirlenmesinde fayda var, bu tablo yapısında ben SIRA alanını anahtar alan olarak belirliyorum. Böylece SIRA alanı değiştiğinde ilgili SIRA numaralı kaydı forma otomatik taşıyacak veya TDbOpButton ile önceki/sonraki kayıt butonları tıklandığında bir sonraki sıra numaralı kaydı forma getiriyor olacaktır.

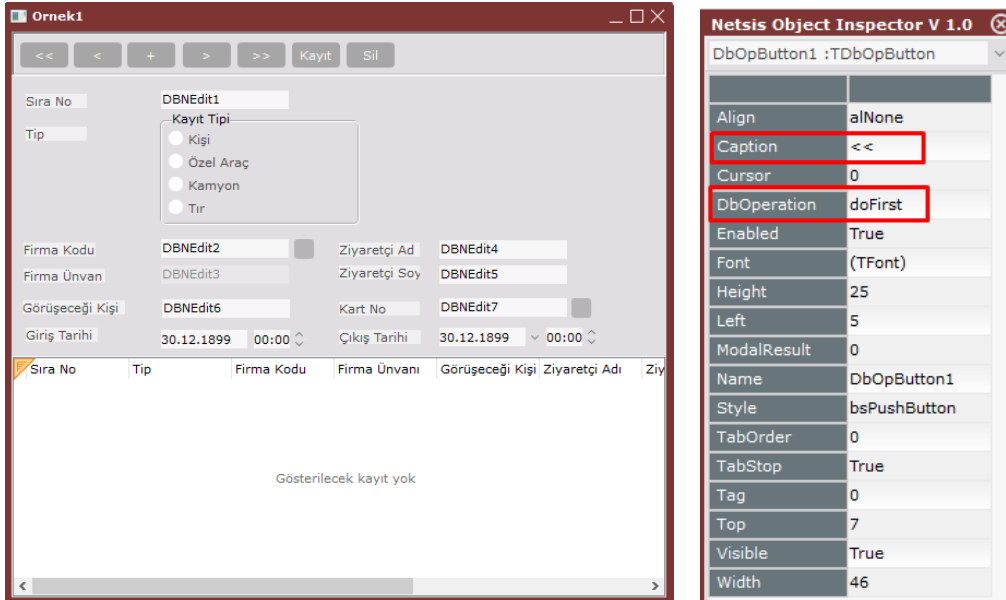
Ekran Görüntüsü 43



Ekran Görüntüsü 44

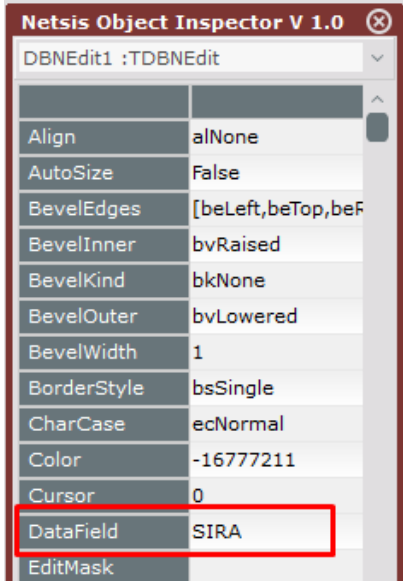
Formumuz üzerine üst kısımda kayıtlar arasında gezmemizi sağlayacak TDbOpButtonların yer alacağı bir panel ekleyelim. Ve panelin formun en üstünde yer alması için *Align* özelliğini alTop olarak ayarlayalım. Ayrıca panel üzerinde bir metin yazmaması için *Caption* bilgisini temizliyoruz ve dışında çerçeve eklenmesi için *BorderStyle* özelliğine bsSingle değerini seçip, *BorderWidth* yani çerçeve kalınlığını da 2 olarak ayarlıyoruz.

Bu panelin içine ekleyeceğimiz TDbOpButtonları ekliyoruz. Örneğin ilk butona tıkladığında ilk kayda gidilmesi isteniyorsa *DbOperation* özelliğini doFirst olarak ayarlamamız gerekecektir. Ayrıca butonun üzerinde << yazması için de *Caption* özelliğini değiştiriyoruz.



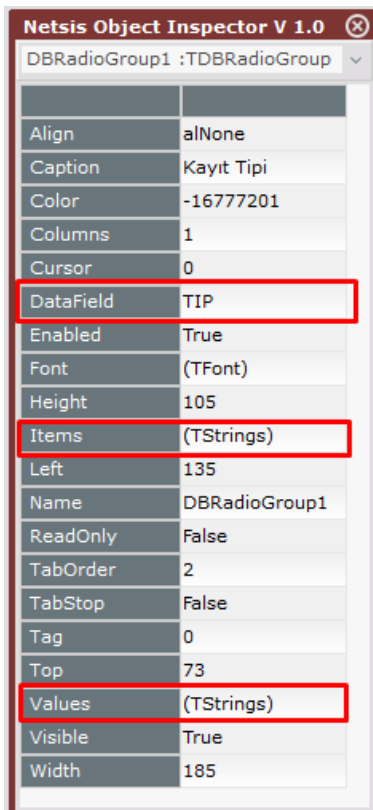
Ekran Görüntüsü 45

Benzer şekilde buradaki tüm butonların tıkladığında yapması istenen işlemlerin *DbOperation* özelliği ile ayarlanması gerekmektedir.



Ekran Görüntüsü 46

Sonrasında tablomuzda bulunan alanlar için form üzerine gerekli bileşenleri ekleyeceğiz. Sıra, Firma Kodu, Firma Unvan, Görüşeceği Kişi, Ziyaretçi Ad, Ziyaretçi Soyad, Kart No alanları için TDBNEdit tipinde bileşenler eklenecektir. TDBNEdit bileşeninde *DataField* özelliğine tabloda bu alanın karşılık geldiği alan seçilecektir.



Ekran Görüntüsü 47

Tip alanı için TDBRadioGroup bileşeni kullanabiliriz, bu alanda ziyaretçinin tipini seçiyor olacağız bu alan veritabanında Kişi-0, Özel Araç-1, Kamyon-2, Tır-3 şeklinde sayısal olarak tutulmaktadır.

Bu eşleştirmeyi yapabilmek için öncelikle TDBNEdit bileşeninde olduğu gibi *DataField* özelliğinde verinin tutulduğu tablo sahasını seçiyor olacağız. Ardından *Items* özelliğinde ekran üzerinde görünecek Kişi, Özel Araç, Kamyon ve Tır değerlerini satır satır tanımlayacağız.

Values özelliğinde ise *Items* özelliğinde yazılan değerlerle aynı sırada bu seçeneklere karşılık gelen ve veritabanında kullanılacak olan değerler girilecektir. Bu örnekte 0,1,2,3 olacak şekilde satırlar giriliyor olacaktır.

Firma Kodu ve Kart No alanlarının yanında bu değerlerin getirileceği birer rehber butonu eklenmiştir. Öncelikle rehber tanımlarının Genel\NDI\Kayıt\Rehber Tanımlama ekranından yapılması gerekmektedir.

Rehber Kodu	Açıklama	Veritabanı Bağlantı Kodu	Nesne
RHB00001	Cari Kodları	1	TBLCA
>> RHB00002	Kart Rehberi	1	ZIYAR

Ekran Görüntüsü 48

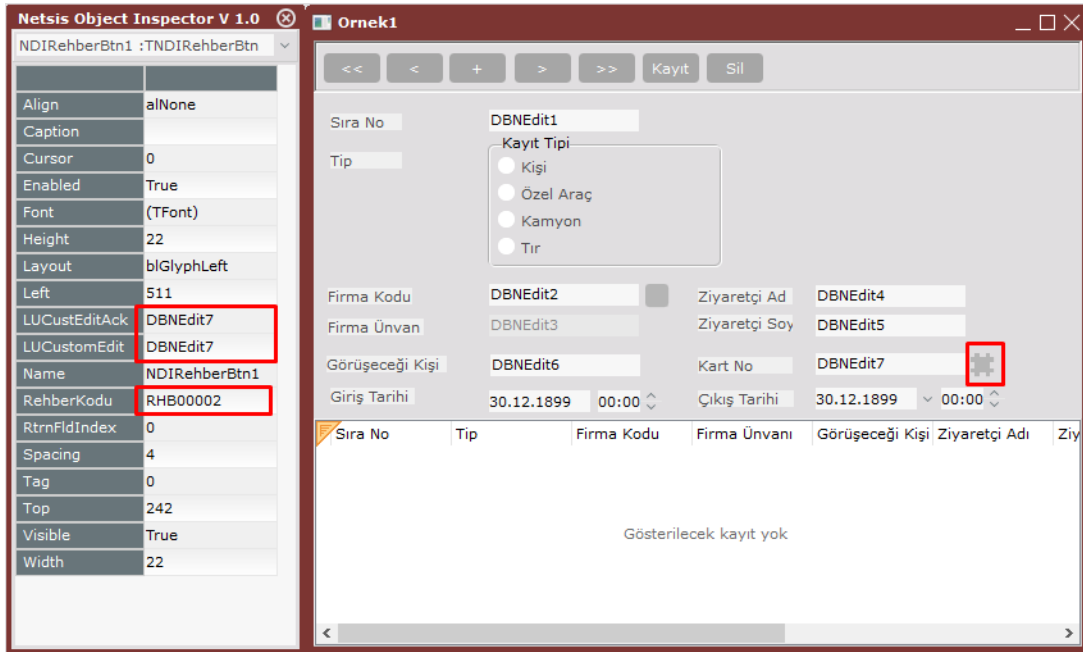
Kart No rehberi için RHB00002 kodu ile yeni bir tanımlama gerçekleştiriyoruz. Açıklama alanında bu rehber için görülecek açıklama bilgisi verilecektir. Veritabanı bağlantı kodu alanında rehberde kullanılacak alanların getirileceği tablonun bulunduğu veritabanına yapılacak bağlantı kodu yazılacaktır. Tablo adı alanında rehberde kullanılacak olan tablo bilgisi verilecektir. Grup Kodu alanında Genel\NDI\Kayıt\Grup Kodu Tanımlama ekranında tanımlanan grup kodlarından birisi yazılabilir, zorunu bir bilgi değildir. Kısıt alanında verilecek kısıt ile tablodan tüm satırlar yerine sadece istenen satırların gelmesi sağlanabilir. Tuş alanında da atanacak olan tuş bilgisi yazılabilir, zorunlu bir bilgi değildir.

Gösterim Sırası	Alan Adı	Focus	Dönüş	Açıklama
>> 1	KARTKODU	H	E	Kart Kodu
2	KARTSERINO	E	H	Kart Seri No
3	GECERLILIKTARIHI	H	H	Geçerlilik Tarihi
4	DURUM	H	H	Durum

Ekran Görüntüsü 49

Temel rehber tanımlarını tamamladıktan sonra Rehber Detay sekmesinden rehberde yer alacak, rehber açıldığında odaklanılacak ve rehberden seçim yapıldığında NDI formuna geri döndürülecek alanların tanımlaması yapılacaktır.

Rehber üzerinde seçilen alanlar Gösterim Sırası alanında belirtildiği sırada gösterilecektir. Alan Adı seçim kutusunda Rehber Tanımlama sekmesindeki Tablo Adı alanında yazılan tablonun alanları yer alacaktır, kullanıcı rehberde görünmesini istediği alanı buradan seçecektir. Odakla seçeneği işaretlendiğinde, rehber ekranda getirildiğinde otomatik olarak imlecin odaklanacağı alan seçimi yapılmış olacaktır. Her rehberde sadece bir saha için Odakla seçeneği işaretlenebilmektedir. Dönüş seçeneği işaretlendiğinde ise dönüş olarak işaretlenen alanın değeri rehberden seçim yapıldığında NDI formu üzerine döndürülecektir. Açıklama alanına yazılan bilgi rehberin başlığında gösterilecektir. Yapılmış olan rehber tanımlamaları Rehber Test butonu tıklanarak izlenebilmektedir.



Ekran Görüntüsü 50

Rehber tanımlamaları yapıldıktan sonra NDI formu üzerine yerleştirilen TNDIRehberBtn bileşenin *RehberKodu* özelliği tanımlanan rehberler arasından seçilebilir.

LUCustEditAck özelliği ile rehberden seçilen satırdaki değerin NDI formu üzerindeki hangi alana döndürüleceği seçilecektir. *LUCustomEdit* özelliği ise rehberden form üzerine bir değer döndürüldükten sonra imlecin hangi alana odaklanacağını belirlemektedir.

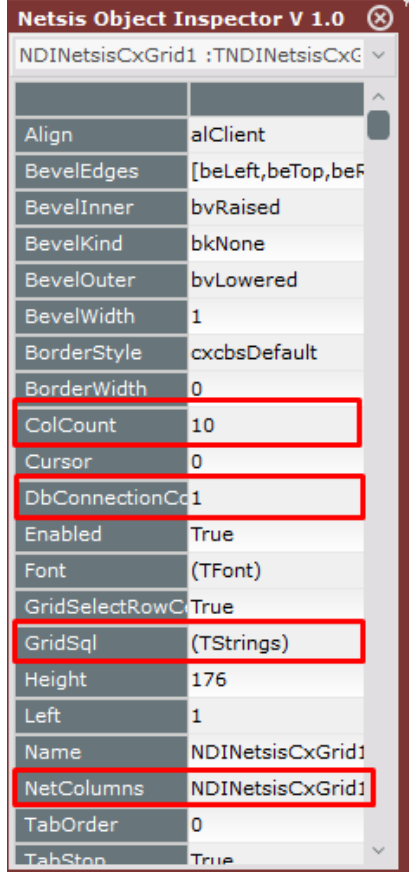
DataField	GIRISTAR
Enabled	True
Font	(TFont)
Height	21
Kind	dtkDate

Ekran Görüntüsü 51

Giriş ve Çıkış Tarihi alanlarında yer alan tarih ve saat bilgileri için TDBDateTime bileşeni kullanılmıştır. Giriş Tarihi için eklenen iki adet TDBDateTime bileşeni kullanılmıştır, bu alanların birinde GIRISTAR alanındaki bilgide yer alan tarih bilgisi, diğer bileşende ise yine aynı GIRISTAR alanındaki bilgide yer alan saat bilgisi gösterilmektedir. Bu tanımlamaları yapabilmek için her iki TDBDateTime bileşenin de DataField özelliğini GIRISTAR olarak seçmek gerekmektedir. Bu alanların birinde tarih, birinde saat bilgisini gösterebilmek için ise tarih

olarak gösterilecek bileşenin *Kind* özelliğinde *dtkDate* ve saat olarak gösterilecek bileşenin *Kind* özelliğinde ise *dtkTime* değeri seçilmelidir.

Mevcut kayıtları NDI formu üzerinde gösterebilmek için bir *TNDINetsisCxGrid* bileşeni ekliyor olacağız. Burada bahsedilen grid yerine NDI'da desteklediğimiz diğer gridler de kullanılabilir.



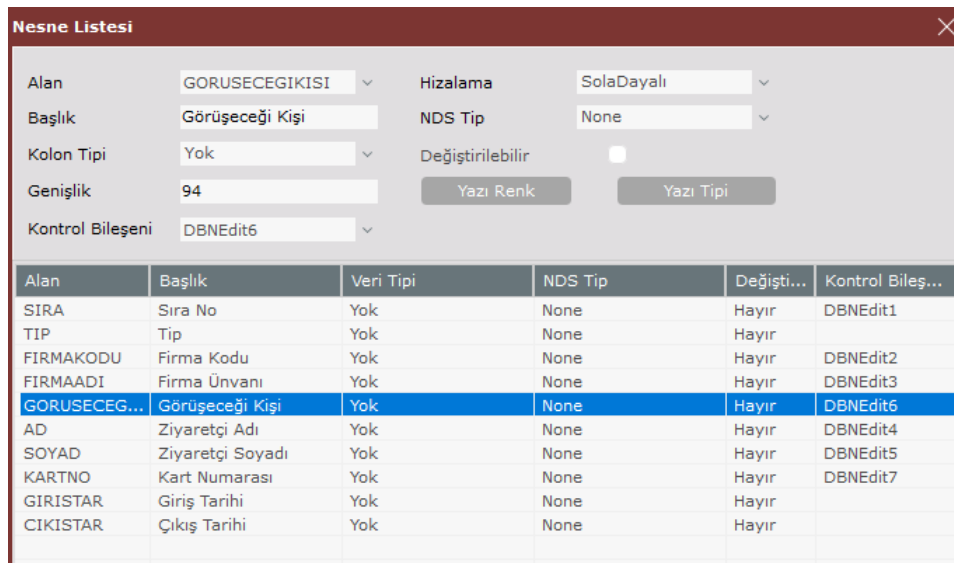
Ekran Görüntüsü 52

TNDINetsisCxGrid bileşeninin kullanılabilmesi için öncelikle *ColCount*, *DbConnectionCo*, *GridSql* ve *NetColumns* özelliklerinin ayarlanmış olması gerekmektedir. Gridde gösterilmesi istenen saha sayısı *ColCount* özelliğinde belirtilmelidir. *DbConnectionCo* özelliğinde ise rehber ve form alanlarının belirlenmesinde olduğu gibi verilerin grid üzerine getirileceği veritabanı bağlantı kodu yazılacaktır. *GridSql* özelliğine yazılacak olan sorgu sonucunda gelen değerler grid üzerinde gösterilecektir. Bu örneğimizde "SELECT * FROM ZIYARETCI " sorgusunu kullanıyor olacağız. Sorgu sonucunda dönen sahalarda arasında hangilerinin grid üzerinde gösterileceği ve alan bazlı detaylar ise *NetColumns* özelliğinde tek tek kolon kolon tanımlanacaktır.

Alan bölümünde sorgu sonucunda dönen alanlar yer alacaktır, kullanıcı grid üzerinde görünmesini istediği alanları görünmesini istediği sırada bu alanda tanımlaması gerekecektir.

Başlık bilgisinde grid üzerinde en üstte birinci sırada yer alan başlık satırında bu alan için görüntülenecek açıklayıcı bilginin yazılması gerekmektedir.

Kontrol bileşeni özelliğinde bu alanın form üzerinde hangi *DBNEdit* tipli alana karşılık geldiği seçilecektir, bu seçim yapıldığında kullanıcı grid üzerinden çift tıklayarak bir satır seçimi yaptığında, ilgili satırdaki değerleri form üzerinde de eşleştirilen alanlara otomatik olarak atanacaktır.

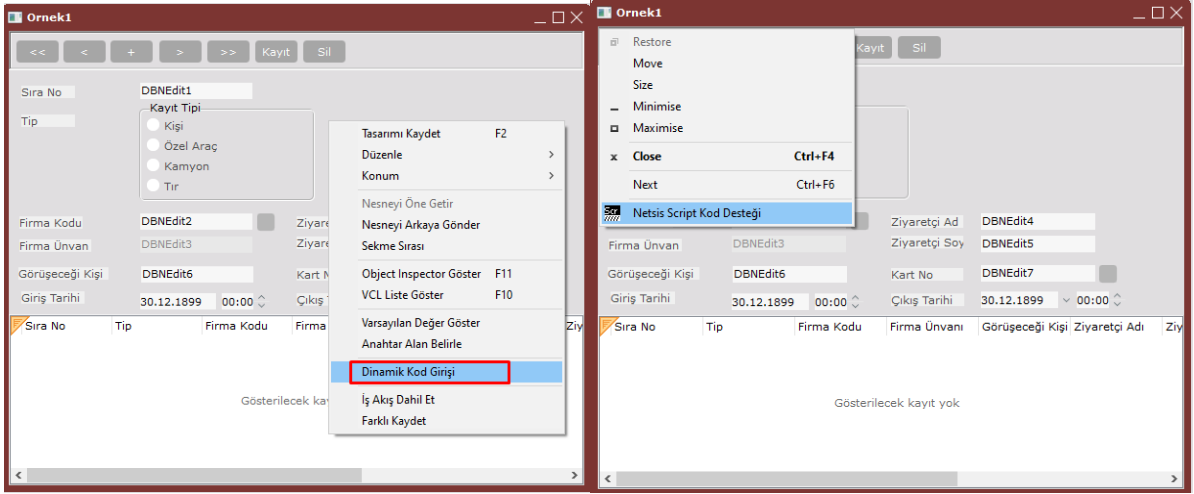


Ekran Görüntüsü 53

Değiştirilebilir özelliği ise bu alanın kullanıcı tarafından grid üzerinden değiştirilip değiştirilemeyeceğini belirlemektedir. Değiştirilebilir olarak işaretlenen alanları kullanıcılar grid üzerinden değiştirebilecektir.

Son olarak NDI formları üzerinde dinamik kodlamalar ile de geliştirmeler yapılabilmektedir, dinamik kodlama ile ilgili detayları <https://docs.logo.com.tr/pages/viewpage.action?pageId=50680277> kullanıcı destek dokümanında da inceleyebilirsiniz.

NDI formumuz üzerinde dinamik kodlama girişi yapılmak isteniyorsa ilgili ekrana dizayn ortamında, form üzerinde sağ tık menüsünden “Dinamik Kod Girişi” menüsü ile veya formun sol üstüne tıklayarak “Netsis Script Kod Desteği” menüsünden erişebiliriz.



Ekran Görüntüsü 54

Örneğin form üzerindeki firma kodu alanına elle bir cari kodu yazılıp sekme tuşu (Tab) ile alandan çıktığında eğer cari kod Netsis’de kayıtlı bir cari kodu ise carinin ismini kullanıcıya mesaj olarak çıkartıp ardından Firma Ünvan alanına cari ismin getirilmesini, cari kayıtlı değilse cari kodu alanına odaklanarak kullanıcının bu alandan çıkamamasını sağlayabiliriz.

```

set rs = netsiscore.NetLibDB.GetNewQuery

query = "SELECT * FROM ENT907..TBLCASABIT WHERE CARI_KOD='" & DBNEDIT2.Text & "'"
rs.recsql(query)

IF rs.Found THEN
    DBNEDIT3.Text=rs.fieldbyname("CARI_ISIM").AsString
    NETSISCORE.NetLibWin32.ShowNetsisMesaj rs.fieldbyname("CARI_ISIM").AsString,2
ELSE
    DBNEDIT2.SetFocus
END IF
rs.close

```

Ekran Görüntüsü 55

NDI’da yazılacak dinamik kodlamalar içerisinde NetopenX nesnesi kullanılarak da sorgular geliştirilebilir.